

Kütüphane ve Bilgi Merkezleri Platform Bülteni

Ocak-Mart 2019 | Sayı 5

▼
**KİLİSEDEN
KÜTÜPHANEYE:
MERYEM ANA
KİLİSESİ**
S: 4

▼ **YÜZ YIL ÖNCESİNE
YOLCULUK:
HAVADİS S:6**

▼ **YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER ARAŞTIRMA
KÜTÜPHANESİ'NDEN BİR İLK: YAZMA ESERLER
ARTIK DİJİTALDE" S: 7**

Editörden...

Merhabalar,

Kütüphaneler ve kütüphanecilik alanında yapılan hizmetlerden, yeniliklerden ve etkinliklerden haberdar olabilmek, birlik olabilmek adına oluşturduğumuz, dijital olarak yayınlanmaya başlanan bültenin beşinci sayısını birbirinden kıymetli on yazıyla yayınlıyor olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu sayıda, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin Kilise Kütüphanesinden, Yazma Eser Koleksiyonu Dijitale ilk aktarılan kütüphaneye; İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğünün Havadis sergisinden, İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Öğrenci Kulübü (BBYON)'nün projelerine kadar farklı, çeşitli ve kıymetli yazılara yer verdik.

Bu vesileyle katkılarını bizden esirgemeyen akademisyen, kütüphaneci, kütüphane çalışanı, bölüm mezunu ve öğrenci arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz.

Kebikeç Seminerleri kapsamında bir önceki bültenden bugüne, üç aylık süre zarfında, Türkiye'de Üniversite ve Araştırma Kütüphaneleri, Türkiye'de Belediye Kütüphaneleri ve Türkiye'de Çocuk Kütüphaneleri seminerlerini alanında uzman üçer konuşmacıyla gerçekleştirdik. Bu süreçte gerek konuşmalarıyla renk katan uzmanlara, gerek seminlere gelerek katılımlarıyla bizleri onurlandıran misafirlerimize çok teşekkür ediyoruz.

MBB Kütüphane ve Bilgi Merkezleri Platformu olarak, kütüphanecilik alanına yeni bir soluk getirmek için çabalıyoruz. Bu süreçte yaptığımız seminer, eğitim, bülten ve toplantılarla ilgili eleştirileriniz bizlere daha çok güç katacaktır. İlgili tüm eleştiri ve önerilerinizi ve bir sonraki bültende yayınlamak istediğiniz yazılarınızı, sefa.sahin@marmara.gov.tr adresine göndermenizi istirham ediyoruz.

Keyifli okumalar dileriz.

Sefa Şahin
MBB Yazı İşleri Müdürü

KÜNYE

Genel Yayın Yönetmeni | M. Cemil Arslan

Editör
Sefa Şahin

Katkıda Bulunanlar
Burak Arlı
Emrehan Furkan Düzgiden

Sayı | 5, 2019

Sarıdemir Mah. Rağıp Gümüşpala Cad. No: 10 Eminönü 34134
Fatih-İstanbul/TÜRKİYE
T: +90 (212) 402 19 00
F: +90 (212) 402 19 55
info@marmara.gov.tr

 /MBB
 /marmarabb
 /marmarabb
 www.marmara.gov.tr

İÇİNDEKİLER

KİLİSE DEN KÜTÜPHANEYE: MERYEM ANA KİLİSESİ

Erkan Küp 4

YÜZ YIL ÖNCESİNE YOLCULUK: HAVADİS

Mustafa Çalık 6

YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER ARAŞTIRMA KÜTÜPHANESİ'NDEN BİR İLK: YAZMA ESERLER ARTIK DİJİTALDE

Kasım Çelik 7

TOPLUM MERKEZİ OLARAK KÜTÜPHANELERDE KULLANICILARA YÖNELİK DÜZENLENEN EĞİTİM FAALİYETLERİ:
BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ YAŞAR KEMAL KÜTÜPHANESİ AKADEMİK EĞİTİM PROGRAMI PROJESİ

Hilal Çuhadar 11

İSTANBUL'UN TEK KAMU KENT ARAŞTIRMA MERKEZİ VE KENT ARŞİVİ

Hülya Yalçın 14

İSTANBUL KİTAPLARI KÜTÜPHANESİ SESLİ KİTAPLIK

İlknur Sevgen 17

İBB NAİL-NİMET BAYRAKTAR HALK VE ÇOCUK KÜTÜPHANESİ

Ayşe Kasap 20

ÇAĞDAŞ BELEDİYECİLİK ANLAYIŞININ KÜTÜPHANE HİZMETLERİNE KATKISI

Özlem Korkmaz 23

BBYON TOPLULUĞU KÜTÜPHANE PROJESİ (MARMARA'DAN GÜNEYDOĞUYA DEK
KARDEŞ KÜTÜPHANELER İÇİN EL ELE)

Emre Bozkurt 25

OSMANLI HALK KÜTÜPHANELERİ

Şükran Yıldız 26

KEBİKEÇ SEMİNERLERİ

Emrehan Furkan Düzgiden 29

KİLİSEDEN KÜTÜPHANEYE: MERYEM ANA KİLİSESİ

Erkan KÜP*

Kayseri özellikle son yıllarda açtığı kütüphaneler, yaptığı kitap fuarları ve çıkardığı kültür, sanat ve düşünce dergileri ile sesini duyurmaya başladı. Tarihsel göstergelerinin yolunda aslında bu hiç de şaşırtıcı değil. Çünkü ihtisas medreseleri ve burada görev yapan âlimleri ile tanınan Kayseri'nin bu anlamdaki vâfi makarr-ı ulema'dır. Türkiye'nin önemli yazma eserlerinin bulunduğu Raşid Efendi Kütüphanesi de bu şehirdedir. Kayseri'de Üniversite kütüphanelerinin yanı sıra şahıs kütüphaneleri de önemlidir. Bunun yanında Büyükşehir Belediyesi mevcut kütüphaneleri yenilerken yenilerini de açmaya devam ediyor. Geçen yıl açılan Sezai Karakoç Kütüphanesi ve yapımı devam eden İldem ve Üniversite Kütüphaneleri bunun örneklerinden sadece birkaçı.

Kayseri'de son zamanlarda tarihî mekânlar restorasyonları yapıldıktan sonra kültür merkezleri olarak değerlendiriliyor.

Hunat Medresesi'nin restore edildikten sonra tamamen bir kültür merkezi haline getirilmesi, Sahabiye Medresesi'nin restore edildikten sonra kitapçılara yeniden verilmesi, Talas Amerikan Koleji'nin Talas Gençlik Merkezi haline getirilmesi bu örneklerden birkaçı. Restorasyonu sona ermekte olan Kaleiçi ise Etnoğrafya Müzesi olarak faaliyet gösterecek. Bu anlamda Kayseri Kıçıkapı mevkiinde olan Meryem Ana Kilisesi de restore edilerek kütüphaneye çevrilen önemli merkezlerden birisi olmak üzere.

Kayseri Araştırma Kütüphanesi olarak düşünülen Meryem Ana Kilisesi özellikle akademik anlamda çalışma yapan araştırmacıların, akademisyenlerin, yazarların, kültür ve sanat insanların vazgeçilmez mekânı olacak. Kütüphane 2000 m² alana sahip olup kütüphane binası 1000 m² alana konumlandırılmıştır ve 2 katlıdır. Kütüphane 50.000 kitap kapasiteli olacaktır.

* Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Kütüphaneler Şube Müdürü, erkankup@gmail.com

Açılıшта 25.000 kitap olması planlanmaktadır. 220 kişinin aynı anda çalışma yapabileceği ferah okuma salonu bulunmaktadır. Dinlenme bölümü, 25 bilgisayarlı internet odası kütüphane içerisinde yer almaktadır. Ayrıca kütüphaneye ait bir kafeterya ve fuaye alanı da kütüphanede yer almaktadır. Planlamaya göre kütüphane 7/24 açık olacaktır ve okuyucular her türlü bilgiye erişebilecektir. Civarındaki okullar için bir okul kütüphanesi, üniversite öğrencileri için bir üniversite kütüphanesi, halkımız için bir halk kütüphanesi gibi her kesime hitap edecek şekilde bir araştırma kütüphanesi özelliğine sahip olacaktır.

Kütüphane açık raf sistemi ve Dewey Decimal Classification konusal sınıflama sistemi ile kullanıcılarına hizmet vererek araştırmacıların erişmek istedikleri bilgilere, aradıkları yayınlara ulaşabilmesini sağlayacaktır. Kütüphanede bulunan yayınlara ait künye bilgilerine, kütüphane web sitesinde yer alan online katalog tarama sorgulamasından erişilebilecektir. Üyelik yapan herkes rahatlıkla kütüphane hizmetlerinin hepsinden yararlanabilecektir. Kütüphanede ücretsiz fotokopi ve yazıcı hizmeti de bulunacaktır. Lise ve üniversiteye hazırlanan öğrencilerimiz için kaynak kitaplar da kütüphanede yer alacaktır. Kullanıcılar kolaylıkla katalog taramalarını yaptıktan sonra bireysel olarak ödünç işlemlerini ve iadelerini kendileri yapabileceklerdir. Bu hizmeti sağlayan self check-inler çağdaş kütüphaneciliğin gereksinimlerindedir. Hem basılı hem elektronik kitaplar olduğu gibi süreli yayınları gerek basılı gerek elektronik ortamda kütüphanede hizmete sunulacaktır. Görme engelli kullanıcılar için ise sesli kitaplar hizmet verecektir.

Kütüphane estetik açıdan; şehrin kültürel özelliklerini yansıttığı gibi aynı zamanda klasik izler taşıyan fakat güncel ihtiyaçlara hitap eden bir yapı olarak tasarlanmıştır. Okuyuculara ve araştırmacılara güvenli bir ortam oluşturmak amacıyla kütüphanenin tüm alanları 7/24 kayıt alan güvenlik kameraları ile kontrol edilecektir. Kütüphanenin iç tasarımı; elektrik prizi, aydınlatma araçları, bilgisayarlar, kablolu-kablosuz internet ve diğer teknik donanımlar, kullanım alanına ve ihtiyaca uygun olarak tasarlanmıştır. Banko, kitap rafları, koltuklar ve masalar kullanıcıların kolay ve rahat kullanabilecekleri özelliklerde donatılacaktır. Sterilizasyon cihazı, fotokopi ve tarama cihazı, yazıcı, ödünç verme cihazları, katalog tarama cihazı (bilgisayar, kiosk), projeksiyon makinesi, bilgisayar gibi modern kütüphanecilik elektronik araçları kütüphanemizde mevcut olacaktır. 50 bin kitaplı 24 saat açık olan bir akademi kütüphanesi olarak düşünölen kütüphane Kayserililerin tarihle ve gelecekle olan bağını daha da pekiştirecektir. Düşünen Şehir, Okuyan ve Okutan Şehir ilkeleri doğrultusunda hazırlanan kütüphane sadece Kayseri için değil aslında bölge için de önemli bir merkez olacaktır.

Kayseri Araştırma Kütüphanesi olarak düşünölen Meryem Ana Kilisesi özellikle akademik anlamda çalışma yapan araştırmacıların, akademisyenlerin, yazarların, kültür ve sanat insanların vazgeçilmez mekânı olacak.

YÜZ YIL ÖNCESİNE YOLCULUK: HAVADİS

✍ Mustafa ÇALIK*

Bilgi ve teknoloji çağı olan 21. yüzyılda, kitaba ve kütüphanelere ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. İletişim aygıtları çoğalması çağımızın insanını yalnızlaştırdığı ve bu yalnızlığın insanlığı en kıymetli değerlerinden her gün biraz daha uzaklaştırdığı düşünülmektedir. Kütüphanelerin alternatif hizmetlerle çağa ayak uydurarak yenilenmesi, toplumun her kesimine hitap edecek sosyal bir alana dönüşmesi, arayış içinde olan insanlara adeta bir kaçış noktası olmaktadır. Her bir kitap insana bir arkadaş, dost olmuş

özlediği sıcak ortamı ona sağlamıştır.

İBB Kütüphaneleri Yeni Nesil Kütüphaneler projesinde ilk olarak çocuklardan başlamış onları yukarıda bahsettiğimiz tehlikelerden korumak için ilgilerini çekecek kitaplarla kütüphaneye davet etmiştir. Gençleri internet Caferlerde tutsak eden bilgisayar oyunlarından alıp, kitap kokulu mekânlarda vakit geçirmelerini sağlamıştır. Kütüphane üyeliğiyle, evine kitap götüren gençlerin başuclarında akıllı telefon değilde kitap olduğu gün kütüphanelerin hak ettiği değeri yakalayacağına inanıyoruz. İBB Kütüphaneleri, kütüphaneciliğe geniş bir perspektiften, meselelerin derinliklerine inerek farklı projeler üretmiştir. Bu projelerle toplumun dikkatini çekerek, insanların kütüphaneleri ziyaret etmeleri sağlanmıştır. Ziyaret edilmeye başlayan kütüphaneler de kalan ilgililer bir okura dönüşmüş, hatta kütüphaneyi yaşam

tarzı haline getirmeye başlamışlardır. Bilinçli kütüphane kullanıcıları olan bir toplumun yaşam kalitesi artar. Olaylara bakış açıları değişerek daha bilinçli tepkiler vermeye başlarlar. Kitapla meşgul olan beyinleri, kolay kolay hiç bir düşünce etkisi altına alamaz. Bu da gençlerin yanlış yollara sapmasında engelleyici bir rol oynar.

İBB Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğünün son yıllarda başarıyla gerçekleştirdiği Havadis sergisi serileriyle, tarihin karanlık sayfaları aydınlanmış birçok insan tarihe ilgi duymaya başlamıştır. Sergilenen yüzyıllık belgeler, fotoğraflar, el yazması eserler insanların bu anlamda bilgiye ne kadar ihtiyacı olduğunu gözler önüne sermiş, özel arşivlerle zenginleştirilen sergiler kütüphaneleri cazibe merkezi haline getirmiştir.

Kütüphanenin dört duvar arasında raflara dizilmiş kitaplardan ibaret olmadığını yeniden hatırlatan İBB Kütüphaneleri toplumun adeta kılcal damarlarına kadar sızıp, kitaplarla onlara hayat vermiştir. Çünkü okumayan fertlerin oluşturduğu bir toplumun, yaşadığından söz edilemez. Yapılan her çalışma, yeni açılan her bir kütüphane bir insanı daha, boş zaman geçirmenin öldürücü etkisinden kurtarıp yaşamının bir parçası haline getirmek gayreti içindedir. Böyle bir anlam yüklendiğinde kütüphanelerin toplum için ne denli ihtiyaç olduğu bir kez daha anlaşılacaktır.

Gerek devlet bazında, gerekse bireyler olarak hayatın aktığı her alanda küçük veya büyük bir kütüphane bulunması için gereken çalışma yapılmalı her türlü destek verilmelidir. Son yıllarda gözle görülür bir yol kat edilmiş, fakat alınacak daha çok mesafe olduğu da aşikârdır.

Okumayı seven bir millet olduğumuzu yeniden hatırlayacağımız günlerin yakında olduğu inancıyla...

* İstanbul Büyükşehir Belediyesi | İBB Hacı Bektaş-ı Veli Halk ve Çocuk Kütüphane Sorumlusu | m.calik71@gmail.com

YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER ARAŞTIRMA KÜTÜPHANESİ'NDEN BİR İLK: YAZMA ESERLER ARTIK DİJİTALDE

✍ Kasım ÇELİK*

Cönk örneği

El yazması kitaplar dünya kültürünün önemli bir parçasıdır. Her yazma eser dünyada 1 tanedir, tek nüshadır. Aynı konuda, aynı kitabın istinsahı, kopyası olsalar, hatta aynı kişi tarafından yazılsalar bile, kağıt farkı, kalem farkı, zaman farkı, yapılabilecek birkaç farklı harf-kelime hatası vs. derken, hiç biri diğeri ile tıpatıp aynı özelliklere sahip değildir. Yıpranması, tahrip olması veya kaybolması halinde ise yerine yeni baskısını veya sahafları tarayarak eski bir nüshasını bulmamız mümkün değildir.

Müzelere gittiğimizde sergilenen malzemelere yalnızca uzaktan bakabiliriz. Bazen müze yönetiminin alacağı kararla, belirlenen parçalar sergiden kaldırılabilir. Oysa yazmalar, nadir eserler ya da koleksiyonumuzdaki diğer malzemeler konusunda kütüphanecilerin böyle davranması söz konusu değildir. “Bu yazma veya nadir eser bizde var, ama kimseye “göstermem” diyemeyiz. Güvenlik nedeniyle bazı önlemler alabiliriz. Örneğin, okuyucuyu gözümüzün önünde bir yere oturtabiliriz, istediği kitapları teker teker verebiliriz, hatta, gerekirse okuyucunun yanına bir de kütüphane çalışanını gözcü olarak görevlendirebiliriz. Ama “bunu size veremem” diyemeyiz.

Eğer bir yazmayı veya nadir eseri haklı nedenlerle, yani yıpranabilir, tahrip olabilir vs. çekincelerle okuyucuya vermek istemiyorsak, başka bir şekilde araştırmacının ih-

tiyacını karşılamamız gerekir. Eskiden mikrofilm, mikrofiş, bazen de çok zararlı olduğunu bilerek veya bilmeyerek fotokopi yoluyla okuyucuların istekleri karşılanıyordu.

Mikrofilm ve mikrofiş hem elde edilmesi hem de kullanılması zor bir yoldur. Daha doğrusu, eskiden zorluklarının farkında değildik. Yegâne yol olarak düşündüğümüzden, bildiğimiz başka yol olmadığından dolayı, gayet normal gelmekteydi. Çok pahalı olduğu için küçük kurumların sistemi kurarak mikrofilm çekimi yapması veya hazır mikrofilmler üzerinde çalışılması için gerekli donanımın alınması, filmlerden fotokopi yapılması da her yerde mümkün değildi. Olan yerlerde de makinelerde bir arıza varsa, araştırmacılar ya başka bir yer bulacak, ya da mecburen tamirat işlemlerinin bitmesi bekleyecekti.

Günümüzde ise, gelişen teknolojiler ve özellikle bilgisayarlarla dijital fotoğraf makinelerin gelişmesinin getirdiği kolaylıklar sayesinde, mikrofilm - mikrofiş yönteminin çok zahmetli, pahalı olduğu ortaya çıktı ve kısa süre içinde de terkedildi. Ama sağlamlık konusunda ise mikrofilm ve mikrofiş sınavı geçmiştir. Çünkü, yüz yıl önce çekilmiş ve iyi korunmuş filmler hala sağlamdır. Gerekli iyi ortam sağlınırsa yüzyıllarca dayanacağına işaretlerini de vermiştir bu materyaller.

2000 yılı Aralık ayında Yapı Kredi Sermet Çifter Araştır-

* Sebhattin Zaim Üniversitesi | Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı | kasim.celik@izu.edu.tr

ma Kütüphanesi Müdürü olarak göreve başladım. O sırada kütüphane koleksiyonu çok karışık bir durumdaydı. Aranan 5 materyalden 2-3 tanesi bulunamıyordu. Kurum yönetimi de benden kısa süre içinde gerekli çalışmaları yaparak kütüphanenin düzenli hale getirilmesini bekliyordu. Gerekli planlamayı yaptım ve 4'ü geçici olarak işe aldığım 7 kişilik bir ekiple işe başladım. 7 aylık bir çalışma ile bütün koleksiyon elden geçirildi. Öncelikle kayıtlı olan kitaplar ele alınarak bilgileri kontrol edildi. Katalogdaki eksik bilgiler tamamlanıp, yanlışlar düzeltildi ve söz konusu kitaplar raflara yerleştirildi. Dergiler için de aynı işlemler titizlikle yapıldı. Kataloğa kaydedilmemiş materyallerin kaydına da başlandı. İşin sonunda kütüphane düzenli hale geldi. Aranan kitap, dergi veya gazeteler hemen bulunabiliyordu. Geçici elemanlarla vedalaştık ve 3 kişi ile çalışmaya kaldığımız yerden devam ettik.

Kütüphane düzene girmişti ama, her şey bitmemişti. Daha yapacak işimiz vardı. İşin acil ve önemli bölümü tamamlanmıştı. Şimdi, kütüphanenin araştırmacılara daha iyi hizmet vermesi, koleksiyonunu geliştirmesi gibi olağan görevimizi yapıyorduk. Bunun yanı sıra da uzmanlık isteyen nadir eserler ve yazmaların daha iyi şartlarda muhafazası ve araştırmacılara sunulurken zarar görmemesi için yapılacak çalışmalar vardı.

Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi'nde 1.117 cilt içinde 1.578 yazma eser vardı. Depoları düzenlerken bulduklarımızla birlikte cilt sayısı 1.162, eser sayısı da 1.623'e çıkmıştı. Önceleri yazma koleksiyonumuz pek kullanılmazdı. 2001 yılında "Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Yazmalar Kataloğu" yayınlanınca durum değişti, yazma eserlerimize olan talep birden arttı. Özellikle "Yüksek Lisans" veya "Doktora" tezi yapmak için çok sayıda kişiden yazma eser üzerinde çalışmak isteği geldi. Bu nedenle yazmalar konusuna öncelik vermemiz kaçınılmaz oldu. Her zaman olduğu gibi, bu iş için de öncelikle yönetimimizi ikna etmemiz gerekiyordu.

O sırada (yıl 2001) en kaliteli dijital fotoğraf makineleri 4-5 MP civarındaydı. Kütüphanelerde dijitalleşme çalışmaları yeni yeni başlıyordu ve çok az sayıda örnek vardı.

Ben de dijitalleşme yapılan kurumları araştırmaya başladım. Süleymaniye Kütüphanesi başta olmak üzere birçok yerdeki çalışmaları inceledim. Dijitale alma uygulaması Süleymaniye Kütüphanesi'nde çoktan başlamıştı bile. O dönemde Müdür olan Nevzat Kaya Bey bize yaptıkları çalışmayı gösterdi. Resmi yoldan gerekli makine ve CD'leri almayı başaramamışlar ve mecburiyet karşısında bağış olarak temin etme yolunu kullanmışlardı. Böylelikle, kütüphaneyi kullanan ve hatırlarının geçtiği birkaç varlıklı kişi ve kurumdan rica ederek gerekli donanımları sağlamışlardı. 3-4 MP'lik makineler, birkaç basit ışık ile ama hızlı ve ucuz bir şekilde hizmet veriyorlardı.

Gördüğüm uygulamalardan sonra birkaç marka ve modelden fiyat aldım. Yüksek çözünürlükte bir fotoğraf makinesi, CD Writer ve adaptörleriyle 1,500 \$ civarında idi. Profesyonel makinaların fiyatları ise 40.000-50.000\$ civarında, yani bayağı yüksekti. Yöneticilerimize durumu sözlü ve yazılı olarak aktardım. 1,500 \$ civarında olanın maliyetini makul buldular. Kısa bir zaman içerisinde sistemi kuracaktık. Aksilik bu ya, "anayasa fırlatma" ile başlayan meşhur 2001 ekonomik krizi patlak verdi ve ortalık karıştı. Benim ihtiyacım olan para fazla bir şey değil, ama kurum yönetimi bir müddet daha beklememizi istedi, mecburen beklemeye başladık.

Sistem kurulmadan önce, yazmalardan kopya isteyen araştırmacılara, dijital makine veya kamera ile gelmeleri halinde yardımcı olacağımızı bildiriyorduk. Onlarda, dijital makine veya kamera sahibi bir tanıdık bulmaya çalışıyorlardı ve o dönemde parmakla sayılacak kadar az kişide kaliteli dijital fotoğraf makinesi vardı. Yazmayı başka bir yere göndermemiz zaten söz konusu olamazdı ve maalesef, pek fazla bir şey yapamıyorduk.

Her fırsatta yöneticilerime "konunun bir an önce halledilmesi gerektiğini" hatırlatmaktan geri durmuyordum. Bir gün Marmara Üniversitesi Arşivcilik Bölümü Öğretim Görevlisi merhum Yücel Dağlı bey elinde güzel bir dijital makine ile geldi ve bir yazmadan 2-3 sayfa görüntü almak için izin istedi. Hocamızı geri çevirecek değildik, isteğini yerine getirdik. Rahmetli Yücel Bey bilgisayarları ve

dijital teknolojiyi çok yakından takip ederdi. Bu nedenle konu üzerinde fikir alışverişinde bulunduk. Elindeki makinenin özellikleri de dikkatimi çekti. Bizim işimizi görebilecek kalitede ve kolay kullanıma sahip bir makine idi. Yücel Bey YKY'nin yayınladığı bazı kitapların editörüydü ve bu nedenle karar verecek yöneticimizle de tanışıyordu. Bu durumdan da faydalanarak sorunu hemen halletmek düşüncesi aklıma geldi ve Yücel bey'e durumu anlatıp, desteğini istedim. Rahmetli beni kırmadı ve birlikte yöneticimizin yanına gittik. Önce makineyi kısaca tanıtır, marifetlerini anlattık. Sonra da durumun aciliyetini bir kez daha ifade ederek makinenin satın alınması isteğimize onay aldık. Bu vesile ile Yücel Dağlı'yı bir kez daha anmış olduk. Mekanı cennet olsun.

Söz konusu fotoğraf makinesi (3,4 MP, Nikon Coolpix 900) satın alındı. Gerekli programlar bilgisayara yüklendi. Bir de 3 ayak (tripoter) satın alıp deneme çekimlerine başladık.

Tecrübeli bir kütüphaneci idim ama, daha önce yazmalarla ciddi anlamda uğraşmamıştım. Dolayısıyla işe başlar başlamaz gözden kaçırdığımız bazı ayrıntıların sıkıntısı hemen karşımıza çıkmaya başladı. Mesela, birkaç yazma hariç, yazmaların varaklandırma, (yaprakları teker teker numaralama) işlemleri yapılmamıştı. İlk 5 yazmanın çekimini yapıp bitirdik. Eksik veya bozuk çıkan olup olmadığını kontrol aşamasında, yapraklar numarasız olduğu için çok zorlandık ve işlemi tamamlayamadık. Böylece, varaklandırma işlemlerinin öncelikle yapılması gerektiği ortaya çıktı. Önce sayfalar yumuşak uçlu bir kurşun kalemle numaralanacak, daha sonra çekimlere geçilecekti. O sıralarda 4 stajyer öğrencimiz vardı ve 2 tanesini varaklandırma için ayırdık.

Varaklandırma işlemleri tamamlanan her yazmanın başlangıç ve son sayfası damgalanarak, iç kapağına demirbaş no'su, yer no'su, kitap adı ve hangi varaklar arasında olduğuna dair bilgiler yumuşak bir kurşun kalemle yazıldı. Bu işlemler sırasında kütüphane kataloğunda bulunan, yazmaya ait bilgiler de kontrol edildi. Varsa, eksik veya yanlış

olan bilgiler düzeltilip tamamlandı. Ayrıca, yazmalar elimizden geçerken, hangilerinin güzel ciltli ve tezhipli vs. gibi özelliklere sahip olduğu ve hangi yazmaların de tamire ihtiyacı olduğuna dair bilgiler de kayıt altına alındı.

Çekim yapıldıktan sonra tek tek varaklar kontrol edilerek atlanılan veya bozuk çıkanlar yeniden çekiliyordu. Yeterince çekim yapılmıca hemen CD'ye kaydettik. Sonra CD'den kontrol ettiğimizde, sayfaların çoğunun yarısının veya daha fazlasının kesilmiş, yok olmuş olduğunu hayretle gördük. Hemen bilgisayardaki kayıtları tekrar kontrol ettik. Maalesef aynı şekilde bilgisayardaki kayıtlar da bozulmuştu. Bilgisayarcımızı çağırdık ve durumu anlattık. Meğer bizim kullandığımız Windows programının kendi resim editörü amatör çalışmalar için olup, böyle büyük kapasiteli çalışmalar için yetersiz kalmıştı. Kısa sürede bizim işlemlerimize uygun bir program bulundu ve bilgisayara yükledi. Yazmaların çekimine tekrar en baştan başladık. Sonra, CD'ye aktardık, kontrol ettik... Sonuç mükemmel idi ve bütün yorgunluğumuz gitmişti.

Artık işi öğrenmiştik. Aynı dikkat ve titizlikle, hızlı bir şekilde çalışmalarımıza devam etmeliydik. Stajyerlere de biraz çekim yaptırdık. Fakat çekim kalitesinin daha iyi olması için genelde kütüphaneciler tarafından çekim yapılmasına dikkat ettik. Eğer, varaklama işleminde bir hata yapılmış ise, çekilenlerin kontrolü sırasında ortaya çıkıyor ve gerekli düzeltmeler yapılıyordu. Kontroller bitince CD'ye alınma işlemine geçiliyordu. CD'ye kaydetme tamamlanınca her sayfa tekrar kontrol ediliyor ve her şey tamam ise, bilgisayardaki kayıtlar tamamen siliniyordu. Çünkü o döneme göre yüksek çözünürlükteki bu çekimler çok büyük yer tutuyor ve hiç silmeyecek olsak tahminen 20 yazma çektikten sonra bilgisayarımız kilitleniyordu. Bu nedenle bilgisayar belleğini çok doldurmamak gerekiyordu.

İşi bilen, eli çabuk bir elemanımızı sadece dijital çekim, kontrol, CD'ye aktarma vs. bu iş için ayırsak ve devamlı olarak çalışmış olsaydı, işlemler 6 ayda tamamlanabilirdi. Fakat, değişik zamanlarda çeşitli sebeplerle çekimlere

ara vermemiz gerekiyordu. Ortalama ayda 150 yazmanın işlemlerini tamamlamak suretiyle 13 aylık bir çalışma sonunda kütüphanede bulunan tüm yazmalar dijitale aktarılmıştır. Bu çalışma sırasında 121.000 varak, bir başka deyişle 242.000 sayfanın dijitale aktarımı yapılmıştır. Deneme-yanılmalar, hatalı çekilip silinenler bu rakama dâhil değildir. Bu kadar uğraştıktan sonra yaptığımız çalışmanın kazara kaybolmasını istemiyorduk. Tedbir olarak CD'lerden 2'şer adet çoğaltıyorduk. İlk CD'ye "Esas Kopya" diğetine ise "Okuyucu Kopyası" adını verdik. Okuyucular bir yazmayı istediğinde, "Okuyucu Kopyası" nı kullanıyorduk. "Esas Kopya" ise yedek olarak kütüphane içinde ama, tedbir amaçlı olarak bir başka mekanda bulunuyordu. O dönemde harici bellekler ile yeni tanışmaya başlıyorduk. En büyüklerinin kapasitesi de 200 MP civarındaydı ve biraz da pahalıydı. İşin tamamlanmasından 2 sene sonra bir harici bellek alındı ve sadece yazmaların değil Kütüphaneye ait bütün bilgilerin bir yedeği de orada tutulmaya başlandı. 2002 yılının sonlarında tamamladığımız bu çalışma ile elde ettiğimiz dijital görüntüler hala kullanılmakta ve çok şükür bir bozulmaya da uğramamış durumdadır.

Yapılan işin kalitesi ve şimdi gelinen nokta ile karşılaştırılması konusundan da bahsetmek istiyorum. Şu an gelinen nokta epey ileri düzeydedir. Bizim yaptığımız ile kıyas etmeye bile gerek yoktur. Yapılan işi değerlendirirken amacı da dikkate almak gereklidir. Bizim öncelikli amacımız, yazmalara zarar vermeden araştırmacılara en iyi hizmeti vermektir. Yapılan çekimler bu amaç için yeterliydi ve biz istediğimiz sonucu elde etmiştik. Yaptığımız çekimlerde sayfanın alt ve üst ölçüleri biraz farklı çıkıyor, kenarlarda da çekim yapanların parmakları görünüyordu ama, gayet net ve rahat okunuyordu. Gerektiğinde, baskı yapmak için kullanılsa da görüntü bozulmuyordu. Çekimleri baskıda, matbaada kullanmak isteyenlerden az sayı-

da araştırmacı görüntü kalitesini yetersiz buldu. Çözüm olarak, kendi ekipmanlarını getirerek kütüphanede istedikleri sayfaların çekimini yapmalarına izin verdik, sorun böylelikle aşılmış oldu.

Şimdi gelinen noktada, uluslararası standartlara uymak, özellikle nadir basma eserler konusunda gereksiz zaman ve para harcamamak için kurumlar arasında işbirliği yapmak vs. her konuyu dikkate almak gerekiyor. Çok da güzel siteler ve programlar piyasada bulunmaktadır. Birçok kütüphanede de çok güzel çalışmaların yapıldığını görmekteyiz.

O sıralarda Süleymaniye Kütüphanesi'nden başka yazma eser çekimi yapana rastlamamıştım. Başta da söylediğim gibi; Süleymaniye Kütüphanesi bizden önce çalışmalara başlamıştı. Hem de, benim ziyaret ettiğimde 4 makine ile birden çekim yapıyorlardı. Ama Süleymaniye'de 120.000'den fazla yazma eser vardı. Bizde ise 1.623. Bu nedenle çalışmamız 13 ayda tamamlandı ve Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi, "Türkiye'de yazma eser koleksiyonunun tamamını dijitale aktarılan ilk kütüphane" oldu.

Birkaç yıl sonra, yurt çapında yapılan bir değerlendirilmede "Türkiye'nin En İyi 10 Kütüphanesi" seçilmişti. Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi de, seçilen en iyi 10 kütüphane içinde gösterilmişti. Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi 2012 başında tadilat nedeniyle kapandı. Tadilat çalışmaları beklenilenden fazla sürdü ve kütüphane ancak 2018 yılında yeniden hizmete açılabilirdi. Bu vesile ile 17 yıl önce kısıtlı imkanlarla ve amatör ruhla yapılan çalışmalarla elde edilen dijital koleksiyon da yeniden araştırmacıların kullanımına sunulmuştur. Zengin bir koleksiyona sahip bu güzel kütüphanenin 6 yıl gibi uzun bir aradan sonra da olsa yeniden araştırmacıların hizmetine açılması bizleri memnun etmiştir.

TOPLUM MERKEZİ OLARAK KÜTÜPHANELERDE KULLANICILARA YÖNELİK DÜZENLENEN EĞİTİM FAALİYETLERİ: BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ YAŞAR KEMAL KÜTÜPHANESİ AKADEMİK EĞİTİM PROGRAMI PROJESİ

✍ Hilal Çuhadar*

Yaşadığımız bilgi çağında kişilerin kütüphanelerden beklentileri de zamanla farklılaşmaktadır. Kütüphanelerin gelişen teknolojiyle uyumlu, yenilikçi hizmetler geliştirmesi, yaşam boyu eğitim felsefesi ile yaşayan cazibe merkezi olma yolunda adımlar atarak farklı uygulamalar geliştirmesi kullanıcı sayısı ve memnuniyet oranını artırmanın gereklerinden biri haline gelmiştir.

Bilginin oldukça hızlı yayıldığı bilgi çağında doğru bilgiyi doğru adreslerden edinmek de bir o kadar önemli hale gelmiştir. Bu amaçla doğru bilgiye hızlı erişimi sağlamak, koleksiyon yapısının niteliğinin yanında verilen hizmetler ile de zenginleştirilmelidir. Kullanıcı profilinin gerisinde kalmamak, hedef kitlenin ihtiyacını doğru belirlemek ve buna göre proje geliştirmek yeni nesil kütüphanecilik anlayışımız olmalıdır.

Topluma hizmet uygulamalarında sosyal sorumluluk projeleri giderek artan bir öneme sahiptir. Gönüllülük dünya çapında ve her geçen gün ülkemizde de farkındalıkların artması ile toplum bilinci kültürüne sahip bireyler özel veya devlet

kurum ve kuruluşlarında projelerde yer almaya başlamışlardır. Kütüphaneler bu tür sosyal paylaşımların mümkün olabileceği kültürel iletişime geçilen sosyal alanlardır. Kütüphane kullanıcısı profili; bilgi insanı, araştırmacı, inceleme ve kendini geliştirme üzerine çalışan kişilerden oluşur. Bilgiye duyulan ihtiyaç, öğrenme isteği kişileri kütüphane çatısı altında birleştirir. Bilen ve bildiğini paylaşmaktan zevk alan toplulukları bir araya getirir kütüphaneler...

Beylikdüzü Yaşar Kemal Kütüphanesinde başlayan Akademik Eğitim Programı projesi ile kütüphanelerde hem bilimsel dayanağı esas alan doğru bilgiye hem de bilgiyi alırken sosyalleşme ve dayanışma unsurlarını içinde barındıran bireylere kültür ve bilginin ortak paydasında buluşturan farklı bir kütüphane hizmeti yaklaşımı olarak hayata geçirilmiştir. Akademik Eğitim Programı Projesi, Beylikdüzü Kütüphaneleri bünyesinde kurulan proje koordinatörlüğü çerçevesinde yürütülmektedir. Proje Koordinatörlüğü Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Transfer Merkezi ile Gates Vakfı işbirliğinde yürütülen “Herkes İçin Kütüphane” (HİK) projesi

* Beylikdüzü Belediyesi Yaşar Kemal Kütüphanesi Sorumlusu

kapsamında aldığı eğitimler, yurtdışı deneyimleri, katıldığı sempozyum ve konferanslarda edindiği tecrübeleri, Beylikdüzü ilçesinde sosyo demografik yapıya ve taleplere göre hizmet geliştirmeyi hedeflemiştir.

HİK projesi kapsamında kütüphanede düzenlenen webinarların katılımcıları ve kütüphane kullanıcıları ile görüşmeler, toplantılar, anket uygulamalarıyla öneri – talep ve ihtiyaçlar belirlendi. İhtiyaç analizi raporunun değerlendirilmesi sonucunda, kişilerin kütüphaneye sadece ders çalışmak, sessizce kitap okuyup ödünç alıp vermek dışında eylemler ve beklentileri olduğu tespit edildi. Kütüphane kullanıcıları diğer kullanıcılar ile etkileşime geçebilecekleri faaliyetlerin olmasını, kitaplar hakkında sohbetler edip, teknolojik ve sosyal gelişmeleri konuşabilecekleri, yeni bilgiler edinebilecekleri etkinliklere katılmayı istedikleri belirlendi. Kısacası; kütüphane kullanıcıları sosyalleşebilecekleri imkânların sunulmasını istiyorlardı. Kütüphaneler bilgi merkezi olmanın yanında toplum merkezleri, sosyal yaşam merkezleri olarak hizmet aldıkları alanlar olması beklentisi ile karşı karşıya kalınmıştı. Dolayısıyla Proje Koordinatörlüğü yurtdışında da pek çok örneği olan gönüllülük hareketini Yaşar Kemal Kütüphanesinde uygulamak üzere çalışmalara başladı.

Beylikdüzü'nde kütüphanelerin Toplum Bilgi Merkezlerine dönüşüm projesi ile Beylikdüzü'nde yaşayan akademisyen ve alanında uzmanlığı olan başarılı bireyleri, kütüphane kullanıcıları, kütüphane kulübü üyeleri ve bilgi, eğitim ihtiyacı duyan kişilerle düzenli olarak kütüphane çatısı altında buluşturulması amaçlandı.

Bu amaçla Beylikdüzü Kütüphaneleri ve Beylikdüzü Özgür Ayraçlar Kütüphane Kulübü üyeleri ile yapılan anket çalışmaları, birebir görüşmeler ve odak kitle toplantılarında ihtiyaç duyulan eğitimler, talep edilen etkinlik türleri ve hedef kitle analiz edildi. Değerlendirme raporları sonucunda eğitimleri verebilecek akademisyenlerin araştırılması yapılmıştır. Öncelikle kütüphane kullanıcı olmak üzere ilçede yaşayan akademisyenler, eğitimciler, sanatçılar ile tanışma toplantıları yapıldı. Kentte bir "Halk Akademisi/Enstitüsü" hareketi başlatmak ve böylece bilgi toplumu olma yolunda çalışmalar yapmak üzere ortak fikir birliğine varıldı. Aralarında akademisyenler eğitimci ve bilim insanlarının olduğu gönüllüler, hiçbir maddi manevi çıkar gözetmeksizin Yaşar Kemal Kütüphanesinde kütüphane kullanıcılarına yaş ve

eğitim seviyelerine göre ihtiyaç duydukları eğitim seminerlerini vermek üzere gereken planlamayı kütüphaneciler ile birlikte yaptılar.

Yaşar Kemal Kütüphanesi Akademik Eğitim Programı Projesi kapsamında Kasım 2018 tarihi itibarıyla kişisel gelişim, ruh ve beden sağlığı, kültür, edebiyat, sanat, bilim ve teknoloji başlıkları altında eğitim, seminer, atölye ve çalıştaylar düzenlenmeye başlandı.

Düzenlenen eğitim seminerleri, atölye çalışmalarında %95 katılım ve memnuniyet oranı ile karşılaşılmasının sebebi daha önce hedef kitle ile ihtiyaçların belirlenmesi, ilçe genelinde tanıtım ve duyuruların geniş kapsamlı gerçekleştirilmesidir.

0-3, 3-6, 7-10, 10-12, 16-25, 23-32 ve 25 yaş üstü yaş gruplarının belirlenmesi ve hedef kitlenin ihtiyacına yönelik etkinlikler planlandı. Düzenlenen eğitimler çerçevesinde "Problem Çözme Teknikleri", "Doğru Meslek Seçimi", "Kariyer Yönetimi", "Sonuç Odaklı Zaman Yönetimi", "İş-Özel Yaşam Dengesi", "Sendromsuz Pazartesi", "Empati", "Mutluluk", "Sınav Kaygısı ile Baş Edebilme" gibi kişisel gelişim ve psikolojik seminerleri, sağlık seminerleri, tematik drama ve masal atölyeleri gerçekleştirildi.

Akademik Eğitim Programı Projesi çerçevesinde katkı sunan eğitimçilerimizin gönüllülük ve sosyal bilinci ilçede yaşayan öğretmen, akademisyen, sanatçı ve bilim insanının bu projeyi fark etmesine ve gönüllü sayımızın buna paralel olarak artmasına vesile olmuştur. Projenin 2019 yılındaki programına farklı konular, atölyeler ve seminerler ekleme imkânı bulunmuştur. Beylikdüzü Kütüphanelerinde hak temelli ve yaşam boyu eğitim felsefesi ile düzenlenen hizmetlerden kütüphane kullanıcılarının yüksek oranda fayda sağlanmasını hedeflemektedir. Eğitimlerin geri dönütleri, kişisel yorum ve kazanımları ile ilgili paylaşımlar hakkında bilgi edinilmesi amacıyla katılımcılara katılım belgelerinin verileceği özel bir ön gösterim programı yapılması planlanmıştır.

Sonuç olarak projenin uygulanmaya başlanmasıyla gelen yorumlar ve etki değerlendirmeleri raporlamaları yapılmaktadır. Beylikdüzü komşuların dayanışma içinde bu projeye; kültürel iletişime geçmesi, sosyal uyumun sağlanması, bilgi, öğrenme ve paylaşım algılarının yerleşmesi, kişiler arası pozitif ilişkilerin canlanması, hemşehri duygusunun pekişmesine de katkıda bulunulduğu gözlemlenmiştir.

İSTANBUL'UN TEK KAMU KENT ARAŞTIRMA MERKEZİ VE KENT ARŞİVİ

✍ Hüllya YALÇIN*

Eyüp Sultan Araştırma Merkezi'ni (EYSAM) anlayabilmek için öncelikle, Kent Araştırma Merkezinin ne demek olduğunu, bu merkezlerin işlevlerinin ne olduğunu bilmemiz gerekmektedir.

Kent Araştırmaları Merkezleri ;

- Bilginin düzenlenmesi, depolanması,
- Bilginin aktarılması, yayılması, paylaşılması,
- Bilginin kullanılması, yeniden üretilmesi konularında hizmet sunan kurumlar olarak tanımlanmaktadır.

Kısacası; sistematik bir biçimde, her türlü verinin, enformasyonun, bilginin düzenlenmesi ve depolanması kent araştırmaları merkezlerin temel işlevlerinden birisidir. Bilginin düzenlenmesi, bir yandan, mevcut fiziksel, demografik, ekonomik, sosyo-kültürel vb. yapılara ait her türlü kodlanmış verinin mekânla ilişkilendirilmesi ve bu verilerin düzenli olarak güncelleştirilmesini, diğer yandan kentin geçmişine ilişkin kaynakları erişilebilir kılmak adına kentin tüm boyutlarının tarihine ilişkin kodlanmış ya da örtük bilgilerin kayıt altına alınmasını içermektedir. Bu tarz bir düzenleme işi, kent belleğinin oluşturulması açısından kritik önemdedir. Bilginin depolanması ise, kente ilişkin tüm yazılı ve görsel malzemenin yer aldığı bir

kütüphane ve belgeliğin, hem fiziksel mekanda hem de sanal ortamda oluşturulmasını kapsamaktadır. Böylece, kente ilişkin bilgi ve kent araştırmaları merkezleri görünür kılınacak ve merkezi ziyaret edenlerin 'kenti kentlilere betimleyen bilgi' ile iletişim kurması imkanı doğacaktır.

Öte yandan kente ilişkin bilginin yayılması, aktarılması, paylaşılması, kent araştırmaları merkezlerinin bir diğer önemli işlevidir. Kent araştırmaları merkezi, toplum ile akademinin arakesitinde yer almakta, toplumsal paydaşlar olan yerel yönetimler, kentliler ve araştırmacılar ile akademik paydaşlar olan üniversiteler, fakülteler, bölümler, diğer araştırma merkezleri, akademisyenler ve öğrenciler arasında karşılıklı bilgi alışverişini sağlamaktadırlar.

Eyüpsultan Belediye Başkanlığı Strateji Geliştirme Müdürlüğü bünyesinde kurulmuş olan "Eyüp Sultan Araştırma Merkezi'nin kısaltılmış adı EYSAM olarak kodlanmıştır. Merkezin kuruluş amacı; EyüpSultan'ın tarihi, zengin kültür birikimi, sanatı, ekonomisi, kentleşme olgusu üzerine araştırma/inceleme yaptırmak, yörede yetişen bilim/sanat adamlarını özendirmek, kent içinde konulması muhtemel sanat eserleriyle ilgili düzenleyici çalışmalarda bulunmak, yerel kültürün korunmasına, yaygınlaş-

* EYSAM (Eyüpsultan Araştırma Merkezi), Danışman | hulyayalcinr@yahoo.com

tırılmasına yardımcı olmak ve böylece yerel imkânlarla evrensel kültüre hizmet etmektir.

Her millet tarihi bir mirasın sahibidir. Bu tarihi mirasın çok önemli bir bölümünü arşivler, kütüphaneler, eski eserler gibi kültür varlıkları ve somut olmayan kültür varlıkları teşkil eder. Millet olabilmek ve kalabilmek de bu tür kültür varlıklarının büyük yeri ve önemi vardır. Arşivler, devletin ve fertlerin haklarını ve milletlerarası münasebetleri belgeleyip korurlar. Bir konuyu aydınlatmaya ve tespite yararlar. Bu arada ait olduğu devrin örf ve âdetlerini, sosyal yapısını, karşılaştıkları problemleri ve bunlar arasındaki münasebetleri ortaya koyarlar. Bir başka ifadeyle, arşivlerde muhafaza edilen belgeler, ait oldukları milletlerin geçmişini yansıtan en canlı şahitlerdir. Bu nedenle EYSAM; Eyüpsultan'ın tarihi ve kültürel mirasının yaşamasını gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak amacıyla araştırma yaptırmak, yapılacak araştırmalar için veri toplamak, arşiv oluşturmak (bilgi, belge, fotoğraf, harita, vb.), Eyüpsultan ile alakalı araştırma, incelemeleri kapsayan kütüphane kurmak, araştırmacılar için bibliyografya oluşturmak, sözlü tarih çalışmalarını derlemek ve tüm bilgi ve birikimi kullanıcılara sunmak üzere çalışmalarını sürdürmektedir.

EYSAM, yapılan çalışmaları, araştırmaları değerlendirerek Eyüpsultan kültür tarihine katkı sunacak kitaplar da yayınlamayı hedeflemektedir. EYSAM'ın Eyüpsultan Belediye Meclisi kararı ile de uygun görülmüş yönetmeliği ile tanımlanmış görevleri ise;

- Belge ve bilgi tespiti, temini ve değerlendirilmesi,
- Kongre, konferans ve sempozyum gibi geniş katımlı ilmi etkinlikler düzenlenmesi,
- Dijital ve fiziki bir ihtisas kütüphanesi oluşturulması
- Dijital görsel arşiv merkezi oluşturulması
- Bu arşiv ve kütüphaneye yazma ve matbu eserlerin bağış, satın alma veya kopyalama suretiyle akışının sağlanması,
- Şehir tarihi, sanatı, kültürü ve sosyo-ekonomik konularda araştırma yapılması,
- Lisans-lisansüstü tezlerin ve diğer ilmi araştırmalardan uygun olanlarının yayınlanması
- Diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılması,
- Merkezin ve Danışma Kurulu'nun tarihi ve güncel konularda önereceği araştırma çalışmalarını yapanlara maddi ve bilimsel her türlü desteğin verilmesi,
- Bu çalışmalar sırasında, yurt içi ve yurt dışında benzer faaliyetlerde bulunan ilmi kuruluşlarla iş birliğinin geliştirilmesi ve tetkik gezileri yapılması,
- Tarihi ve güncel konularda bilgilendirici sergiler düzenlemek,
- Müze kurulmasını sağlamak şeklindedir.

2015 yılında resmi olarak kurulan EYSAM, çalışmalarına 2016 yılında hız vermiştir. Bu süreçte Başbakanlık Devlet Arşivleri

Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Cumhuriyet Arşivleri, IRCICA, İSAM, Türk Tarih Kurumu, SETA, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı ile ilişkiler kurularak arşiv zenginleştirilmesi yapılmıştır. Ayrıca, Eyüp Dostları Vakfı ve Eyüp Musiki Vakfı gibi ilçede hizmet veren STK'lar ile de işbirlikleri kurularak yapılan çalışmaların zenginleştirilmesinin yolları aranmıştır.

Çalışmalar, Eyüpsultan İlçesi'nin belleği olmak iddiası ile yola çıkıldığı için çalışmalara bir kentin hafızasını kurmanın nasıl meşakkatli bir iş olduğunun bilinciyle yaklaşmaktadır. İlçe ile ilişkili koruma kurulu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın ilgili Daire Başkanlıkları ve Müdürlükleri, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Bölge Müdürlüğü, önemli bir arşive sahip olan Atatürk Kitaplığı, Eyüpsultan Belediyesi'nin arşivine katkı sunacağına inanılan müdürlükler ve İstanbul'da faaliyet gösteren diğer araştırma merkezleri ile sürekli temas halinde olamaya gayret gösterilmektedir. Kimi zaman buraları bizzat ziyaret ederek çalışmalar anlatılmakta, kimi zaman da resmi yazışmalar ile ilişkiler güçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Bu çabalar yürütülmesi esnasındaki en önemli tespitimiz EYSAM'ın İstanbul'da resmi bir kurum tarafından kurulmuş tek araştırma merkezi olduğu gerçeğidir. Bu durum bizim daha da güçlü bir istekle çalışmamızdaki en önemli motivasyondur.

EYSAM'da Yer Alan Bilgi Belge ve Kitapların İçeriği

EYSAM'da yer alan arşivin içeriğini özetlersek burada; Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'ndan aldığımız belgeler bizim için en kıymetlilerdir. Çünkü bu belgelerden yola çıkarak Eyüpsultan tarihinde yeni ufuklar açabileceğimize inanmaktayız. Belediyemizin arşivleri ve diğer arşivlerden, müzayedelerden aldığımız

fotoğraflar, bağış yoluyla temin ettiğimiz fotoğraflar ve diğer araştırma merkezleri arşivlerinden temin ettiğimiz ya da edeceğimiz fotoğraflar bir kentin tarihinin en önemli şahitleridir. Şu anda arşivimiz de yaklaşık 10.000 fotoğrafın tasniflenerek arşive girişi devam etmektedir. Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'ndan alınan yaklaşık 10.000 belgenin girişi de yapılmıştır. Ulusal Tez Merkezi üzerinden tüm Türkiye'deki üniversitelerde Eyüp ile alakalı yapılmış tezler tespit edilmiş olup bu tezlerin sistemimize dâhil edilmesi için YÖK ile temaslarımız sonucunda merkezimize gelen araştırmacıların kullanımına sunulmak üzere ilgili tezleri de ve arşivimize dâhil ettik. Yine araştırmacılara ciddi bir destek sağlayacağını düşündüğümüz Eyüpsultan Bibliyografyası ile ilgili çalışmamız tamamlanmak üzeredir ki, şu ana kadar 1000 maddelik bir kaynakça oluşturulmuştur. Arşivimiz de yer alan ve henüz dijital ortama aktarılmamış fotoğraf, negatif ve dianın taranarak belleğimize dâhil edilmesi için çalışmalarımız ise tüm hızıyla devam etmektedir.

EYSAM'daki birinci önceliğimiz tabii ki Eyüpsultan oluşturmaktır. Ve tabii ki Eyüpsultan aynı zaman da İstanbul'un da ayrılmaz bir parçası demek. Pek çok olayın, eserin, şahısın, vak'anın birbiriyle bağlantılı olması İstanbul'u bir diğer odak noktamız yapmakta. Eyüpsultan'da güçlü bir tarih, sanat, tasavvuf, musiki geçmişimiz var. Ve bu konulardaki kitap, belge vb. unsurlar da ilgi alanımız oluştururken arşivimiz de bu yönüyle oluşmakta-

dır. Haritalar, eğitim kurumları, anıt eserler, su kültürü, kaybolan değerlerimiz, somut olmayan kültürel mirasımız arşivimiz için önemli bir yere sahip olmakta. Bunların dışında İlçemizin ekonomik, sosyo-kültürel yapısı, sanayileşme, nüfus yapısındaki değişimler, tüm toplumların kanayan yarası mübadele ve göçler, Eyüpsultan'ın köklü aileleri, sporcuları, spor tarihi ve şu anda hatırlamadığımız şehre dair ne varsa bizim için bir araştırma ve arşiv konusudur.

İstanbul'daki tek kamu kurumuna ait araştırma merkezi olmamız nedeniyle ÇEKÜL Vakfı tarafından tertiplenen Kent Bellekleri: Kent Arşivi Oluşturma, Dijitalleştirme Süreci ve Belgeleme Merkezi konulu 3 günlük eğitim programının 2. sinde de EYSAM eğitimin bir parçası olmuştur.

Yürüttüğümüz çalışmalara bir yandan devam ederken; bağışlarla, satın alma yoluyla kütüphane ve arşivimizi daha geliştirmek, Eyüpsultan araştırmaları için vazgeçilmez olmak ve hepsinden öte Eyüpsultan'ın Hafızası olmak istiyorsak Eyüpsultan'a yakışır bir Eyüpsultan Kent Müzesinin kurulması için tüm gücümüzle çalışmalarımız devam etmektedir.

Bunun dışında, EYSAM bünyesinde yayın için çalışmalarımız devam ederken, üniversiteler ile ortak çalışmalar da yürütüyoruz. Yakın zaman da tamamlanmasını hedeflediğimiz bu çalışmalarını da yayına dönüştürmek hedeflerimiz arasındadır.

İSTANBUL KİTAPLARI KÜTÜPHANESİ

SESLİ KİTAPLIK

İlknur SEVGİN*

Sesli kitap; görme engelli kullanıcıların dünyalarına ışık olmayı sağlayan, onların istedikleri her türlü yayını istedikleri an ve istedikleri yerde etkin bir şekilde erişmelerini sağlayan çok önemli bir araç...

Görme engellilerin her türlü yayını dinlemelerini sağlayacak birçok elektronik cihaz bulunmaktadır: görme engelli bilgisayarları (bu cihazlar klasik masaüstü bilgisayarların görme engellilere uyarlanmış halidir), okuma programı (Jawa), kameralı okuma sistemleri vb. gibi. Okuma programı ve kameralı okuma sistemleri sayesinde görme engelliler dinlemek istedikleri kitabı bilgisayar ortamına istedikleri gibi aktarabilmekte ve bu sayede kitabı dinleyebilmektedirler. Ancak bilgisayar ortamında dinlenen bu ses çok sağlıklı değildir. Örneğin yabancı kelimeler harf harf okunmaktadır. Bu durum her görme engelinin Braille alfabesini bilmemesi, bilgisayar sesinin sağlıklı olmamasıyla birlikte dünya genelinde sesli kitap çalışmalarının hızlanmasını sağlamıştır.

Ülkemizde de son yıllarda bu konuda güzel gelişmeler yaşanmıştır. Birçok kütüphane görme engelliler için sesli kitaplar oluşturmaktadır. Bahçelievler Belediyesi İstanbul Kitapları Kütüphanesi olarak bünyemizde oluşturduğumuz Sesli Kitaplık projesi ile görme engelli kullanıcılarımızın kütüphanemize gelerek hem dijital ortamına aktarılan sesli kitaplarımızı dinlemelerini hem de istemiş oldukları her türlü yayını sesli kitap yaparak, sadece cd olarak değil kişisel telefonlarında, mp3 oynatıcılarında ve bilgisayarlarında istedikleri an ve istedikleri yerde dinleyebilmelerini amaçladık.

Dolayısıyla görme engelli vatandaşlarımızın istemiş oldukları ya da okumak isteyecekleri her türlü yayının onlara kaliteli bir şekilde ulaştırılması, gönüllü okuyucuların projeye destekleri de oldukça önem önem arz etmektedir.

Biz de bu projenin önemli katılımcılarından olan Esmâ Demiryürek ve projede en çok kitabı seslendiren gönüllü okuyucumuz Leyla Kanza böyle bir çalışmanın neden bu kadar önemli olduğuna dair keyifli röportaj gerçekleştirdik.

Sohbetimize dört yıl önce sesli kitap yolculuğumuza kendisiyle start verdiğimiz Esmâ DEMİRYÜREK ile başlayalım.

Sesli Kitap çalışmasına ilgi duymanız nasıl başladı biraz bundan bahsedebilir misiniz?

Kitap okumayı çocukluktan beri çok severim. Diksiyon eğitimim ile haber programcılığı ve sunuculuk eğitimleri de aldım. Zaten kütüphaneyi sık sık kullanıyordum. Sahip olduğum birikimle kitap seslendirme işini daha iyi yapabileceğimi düşünüp görme engelli arkadaşlarımıza yardımcı olmak istedim.

Böyle bir çalışmada ilk olmak nasıl bir duygu?

Muazzam bir duygu. Çünkü yapmış olduğunuz iş gerçekten faydalı bir iş. Empati kurduğunuz zaman düşünsenize bir yazarı çok

seviyorsunuz onun yeni kitabını heyecanla bekliyorsunuz. Ve kitabı çıkar çıkmaz da heyecanla kitapçıya gidip kitabı heyecanla okuyorsunuz. Fakat görme engellilerin böyle bir durumu yok. Heyecanla bekledikleri kitabın Braille alfabesiyle çıkmasını beklemek zorundalar. Bildiğimiz kadarıyla bu da her kitap için gerçekleşmiyor. Gerçekleşse bile zaman alıyor. Fakat benim onların gözü olmam çok müthiş bir his. Bu duyguyu herkesin yaşamasını isterim.

İlk sesli kitabımı yapmak için makinenin başına geçtiğimde ise yaşadığım duygu inanılmazdı. Seslendirme odasına girmek, o ambiyansı hissetmek, şuana kadar yapmadığım bambaşka bir çalışma yapmak, işin sonunda bu sesli kitapları dinleyen arkadaşların sevinçlerine ortak olmak apayrı bir duygu. İlk sesli kitabımı bitirdikten sonra yaptığım çalışmanın fotoğraflarını sosyal medyadan paylaşmıştım. Birçok insandan çok güzel tepkiler aldım. İnsanlar kitap seslendirmek istediğini bunu nasıl yapacaklarını sorarak iletişime geçtiler. Böyle dönüşlerin olması beni daha da motive etti.

Daha önce görme engelli biriyle sohbet etme şansın oldu mu?

Evet. Tanıştıktan sonra kitap seslendirme konusunda daha hassaslaştığım söylenebilir. Kitap seslendirip bir başkasına faydalı olduğumu bilmek ve bunları onun hislerinden dinlemek beni inanılmaz mutlu etti. Onlarla sohbet ettikten sonra onların hissettiklerini onlardan öğrendikten sonra çevremdeki herkese kitap seslendirmenin onlar için ne kadar önemli olduğunu anlatmaya başladım. Pek çok kişiyi buraya yönlendirdim. Umarım istedikleri, ihtiyaç duydukları eserleri sesli kitap yaparak pek çok görme engelinin isteklerini karşılamış oluruz.

Gönüllü okuyucu olmak isteyen arkadaşlara ne söylemek isterdiniz?

Kendi gözlerinin aynı zamanda pek çok insanın da gözleri olacağını bilmek ancak yaşayarak hissedilecek bir duygu. O yüzden bu işe ilgisi olan insanların biran önce bu güzel çalışmaya adım atmalarını isterim.

Leyla KANZA da sesli kitap yolculuğumuzda bizi yalnız bırakmayan gönüllü okuyucularımızdan bir diğeri. Sohbetimiz bu kısmında da ona şunu sormak istiyorum: Sesli Kitap çalışmasını ilk defa ne zaman duyduunuz ve sesli kitap yapmaya nasıl karar verdiniz?

Bir gün arkadaş ortamında, bir meslektaşım bana İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde görme engelliler için sesli kitap çalışması yaptığını bahsetmişti. Bu çalışmayı yapmaktan ne kadar keyif aldığını duyunca ben de böyle bir çalışmanın içinde olmak istedim. Çalışırken de insanlarla birebir iletişim halinde olmayı, onlara faydalı olmayı çok severdim. Emekli olduktan sonra

* Bahçelievler Belediyesi İstanbul Kitapları Kütüphanesi Sorumlusu | ilknursevgen@hotmail.com

da bunu devam ettirmek en büyük hayalimdi. Emekli oldum diye bir kenara çekilip boş kalmak benim yapımda yoktu. Bunu başarmanın yolunun sosyal sorumluluk projelerinden geçtiğini biliyordum. Ama bir türlü başlayamamıştım. Arkadaşımla yapmış olduğum sohbet, emekli olduktan sonra böyle güzel bir çalışma içinde olmamı sağladı. Sesli kitap çalışması yapmak manevi yönden çok mutluluk verici bir olay. Hayattaki amacımız da bu değil mi zaten. İnsanlara ulaşabilmek, bir kişi bile faydalanabiliyorsa onun mutluluğuna hem vesile olmak hem de bu mutluluğa ortak olmak... O gün bu gündür de bu projenin içindeyim ve böyle bir çalışmada yer almaktan büyük bir gurur duyuyorum.

İlk Sesli kitabınızı yaptıktan sonra neler hissettiniz?

Emekli olduktan sonra bir rutinin içindeydim. Bu çalışmaya başlayınca kendime bir amaç edinmiş oldum. Sesli kitap yapmaya başladığımdan sonra birinin hayatına dokununca kendimi çok mutlu hissettim.

Daha önce görme engelli biriyle tanışmış mıydınız? Siz, kütüphanemizden yararlanan görme engelli kullanıcılarımızın istemiş olduğu kitapları da seslendirdiniz. Daha sonra bu arkadaşlarla bir araya geldiğinizde neler hissettiniz?

Bu çalışmayı yapmaya başlayana kadar hiçbir görme engelli kardeşimle tanışmamıştım. Bir araya geldiğimizde hissettiğim o samimiyet ve içtenlik beni çok etkiledi. Onların mutluluğunu yüzlerinde görmek, onlar için ne kadar değerli bir iş yaptığımı anlamamı sağladı. Ben kitapları okudum onlar dinledi. Aramızda bir bağ oluştuğunu hissettim. Hiç tanımadığınız bir insanla nasıl bağ kurulur, bunu öğrenmiş oldum. Böyle bir şeyin olabileceğini düşünmezdim.

Gönüllü okuyucu olmak isteyen arkadaşlara ne söylemek isterdiniz?

Okumayı seviyorlarsa, başkalarının hayatına anlam katmak ve başkaları için farkındalık yaratmak istiyorlarsa doğru yer burasıdır, derim. Hayatlarımız çok hızlı geçiyor. Bu çalışmayı yaparken okuduğum her kitaptan farklı kazanımlar elde ediyorum. Hayatınızdaki disiplini sağlaması, size bir amaç vermesi de çok önemli. Tek taraflı değil yani. Hem kendinize bir şeyler katıyorsunuz hem de karşı taraftaki insanlara yardımınız dokunuyor.

Günlük hayatın koşuşturmacası içinde burada geçirdiğim iki saat hayatın karmaşıklığından uzaklaşmama ve hayatımda bambaşka bir boyuta geçmeme yardımcı oluyor. Bu işi yapmak daha fazla neler yapabilirim diye kendimi sorgulamamı sağladı. Bu tip organizasyonların ne kadar faydalı olduğunu ilk elden görmüş oldum.

Gönüllü okuyucu olmak isteyen arkadaşlara diyorum ki en yakındaki sesli kitap çalışması yapan kütüphaneye gidin ki sizin de böyle güzel bir çalışmada katkınız olsun. Yönlendirilmek ve reklam çok önemlidir. İsterim ki böyle projelerin yapıldığı yerlerin sayısı artsın ve yapmak isteyenlere ulaşılabilirsin.

Çok keyifli çok güzel bir çalışma. Ben çok keyif alarak yapıyorum. İmkân bulduğum her fırsatta bu çalışmaya devam edeceğim.

BAHÇELİEVLER BELEDİYESİ İSTANBUL KİTAPLARI KÜTÜPHANESİ SESLİ KİTAPLIK

İstanbul Kitapları Kütüphanesi olarak görme engelli kullanıcılarımız için Sosyal Sorumluluk Projelerine devam ediyoruz. Bu çalışmamızı Çobançeşme Şehit Sedat Mekân Anadolu İmam Hatip Lisesi'nin öğretmenleri ve öğrencileriyle gerçekleştirdik. "Kitapları konuşur, sesini iyiliğinle buluştur" adını verdikleri bu projede görme engelli kullanıcılarımız için iki tane kitap seslendirdiler. İlk sesli kitap çalışmasında öğretmenlerimiz Sündüz Karakaya ve Tuğba Dikbaş'ın önderliğinde öğrencileri, Recep Şentürk'ün "Çağa İz Bırakan Önderler Malcolm X, İnsan Hakları Mücadelesi" adlı kitabını seslendirdiler. Kitabı Seslendirenler: Muhammet Duran Ertaş, Muhammet Fidan, Adülhekim Çelik, Ali Öncel, Fatih Tenikeci, Muhammet Fatih, Abdullah Taha Alnıaçık, Emirhan Cengiz Gürdamar, Ahmet Yıldırım, Tarık Torun ve Mevlüd Cihan Şen.

İkinci sesli kitap çalışmamızda yine öğretmenlerimiz Sündüz Karakaya ve Tuğba Dikbaş'ın önderliğinde öğrencileri "Mustafa Kutlu'nun "Ya Tahammül ya Sefer" adlı kitabını seslendirdiler. Kitabı Seslendirenler: Hilal Yıldız, Merve Sena Budak, Esranur Küçükaydın, Nazlı Bayram, Sude Gemalmaz, Rümeyza Karabulut, Betül Emreaçık, Nazire Nur Şahin.

Bu güzel projeye bizlere destek verdikleri için Çobançeşme Şehit Sedat Mekân Anadolu İmam Hatip Lisesi Müdürü İsmail Andıç'a, öğretmenlerimiz Sündüz Karakaya ve Tuğba Dikbaş ile öğrencilerine çok teşekkür ederiz.

SOĞANLI BİLGİ EVİ

Bilgi Evi'mizin şairi Semanur Durgut...

Bilgi Evi'mizin ilk üyelerinden olan ve halen Bilgi Evimizi kullanmaya devam eden Semanur, 22 Eylül 2001 Kayseri Kocasınan doğumlu. Bahçelievler Kocasınan Mesleki ve Anadolu Lisesi'nde son sınıf öğrencisi. Edebiyatı ve özellikle şiiri çok seviyor.

Bu yetenekli kızımızla şiir ve Bilgi Evi üzerine sıcak bir sohbet gerçekleştirdik.

Şiire olan merakın ne zaman başladı?

Şiire olan merakım ortaokulda, Türkçe dersinde başladı. Daha önce ufak tefek şiir denemelerim olmuştu. Tam anlamıyla bu konuya yönelmem ise lise döneminde gerçekleşti. Bir gün radyoda duyduğum eski bir şiir sessizlikle bütünleşince kelimeler anlam kazandı. O günden sonra içinde bulunduğum duygularımı ve özlemlerimi şiire dökmeye başladım.

İlham kaynakların ve ele aldığın konular nelerdir?

Daha önceleri gittiğim yerlerden kalan hatıraları gözümü kapatıp kâğıda dökerek başladım şiir yazmaya. Bu hatıraların bende bıraktığı duyguları herkesle paylaşmak istedim. Daha sonra bir sevgiliye duyulan ya da hasret kalınan bir sevgiye dair yazmaya başladım ve bir zaman sonra kendimi geliştirdim.

İlham kaynağım hislerim ve yaşanmış duygularım oldu. Şair hisseder. Yazar, gördüğü duyduğu, düşündüğü ile eserlerini meydana getirir. Kurgu da çok önemlidir. Örnek vermek gerekirse büyük usta Nazım Hikmet Ran Kurtuluş Savaşı'na katılmamış olmasına rağmen bu konuda yazılmış en güzel destanı, Kurtuluş Savaşı Destanı'nı ortaya çıkaran kişidir. Yani söylemek istediğim en büyük rolü duygular ve hisler ortaya çıkarır.

En çok sevdiğin şair kimdir?

Sezai Karakoç ve Necip Fazıl Kısakürek en beğendiğim şairlerdir. Sezai Karakoç'un "Ey Sevgili" şiiri en sevdiğim şiirdir. Necip Fazıl Kısakürek'in "Kaldırımlar" şiiri de beni derinden etkileyen ve şiir yazma yolculuğumda bana ışık tutan bir eser olmuştur. Yalnızlık duygusu ve bu duygunun yarattığı korku şiirde çok güzel anlatılmıştır. Bu iki şair, bana duygularımı şiire dökmeye ve onları başkalarıyla paylaşma yolculuğumda öncü olmuşlardır.

Günümüzde şiire yeterince önem veriliyor mu?

Edebiyatın ve şiirin daha çok önemsendiği bir dönemde olduğumuzu düşünüyorum. Hiçbir zaman da değerinin azalacağını düşünmüyorum. Çünkü şiir eskimez, yıllar geçtikçe değerlenir.

Bilgi Evleri hakkında düşüncelerin nelerdir?

Bilgi Evi'ne üye olduğum zaman ilkokul ikinci sınıf öğrencisiydim. Başlarda sadece okul ödevlerimi yapmak için geliyordum. Zamanla ders çalışmanın dışında da Bilgi Evi'nden etkin bir şekilde faydalanmaya başladım. Kitap okuma alışkanlığımı geliştirdim. Katıldığım etkinlikler sosyalleşmeye yardımcı oldu.

Yeni arkadaşlıklar kurdum. En basit örnek olarak kütüphaneden nasıl faydalanacağımı öğrendim. Bilgi Evi'nin hayatıma ne tür renkler getirdiğini ve kendimi geliştirmeme nasıl katkı sağladığını görmüş oldum.

Belki de birçok yazarın ve şairin kitaplarına ulaşmak farkında olmadan kendimde var olan şiir yeteneğimin ortaya çıkmasına önayak oldu. Şimdi ise lise son sınıf öğrencisiyim ve hala Bilgi Evi'ni kullanıyorum.

Hayallerin nelerdir?

Edebiyat yönümü geliştirerek bugün olduğu gibi gelecekte de şiirlerimi yaşatmak istiyorum. Belki bir gün bir yerlerde birilerine örnek olabilirim. Bir şiirim birinin yüreğine dokunabilirse ve O'na hissettirebilirim ne mutlu bana...

Bilgi Evi'mizin sıkı kullanıcısı olan Semanur'a bu güzel sohbet için çok teşekkür ediyoruz. Umarız hayal kurduğu her şeyi gerçekleştirme fırsatını yakalar. Kim bilir belki de geleceğin şairi ile ilk röportajı biz yapmışızdır.

Semanur'un yazmış olduğu en son şiiri... Umarım sizinde hislerinize biraz olsun dokunur.

KADERİM

Ey geceler ve gündüzleri birbirine bağlayan kader
Ne zaman aydınlanacaktı ömrümün karanlığı
Ya da hangi yön ulaştıracaktı bizi sonsuza
Gökyüzünde kaybolsam ya da Ay'a mı sevdalansam?
Bir yol var uzun engebeli bilinmeyen
Kimi toprağın altında,
Kimi üstünde unutup ismini
Oysa ne çok isterdim bir çiçek gibi açmayı
Göremedi yapraklarım baharı...
Ey uzak diyarların yakın yalnızlığı
Şimdi sen hangi sevdanın kanadındasın
İstanbul'da bir sabah tasın
Ya da Beyoğlu'nda bir gecedesin
Çok güzelsin adam dedim
Çok güzelsin kadını dedi
Ah şu İstanbul sen ne büyük müşün
Bir yandan bir o kadar gizemli
Sanki sevdiğim gibi sevdam gibi
Bir yanı hüznün denizi bir yanı umut limanı
Havaalanında buluşan eller gibi
Biz öyle güzeliz ki
Ne sen yarım ne ben eksik
Bir beklentisi yoktur aşkın
Ne oldu demez sorgulamaz
Öyle uçsuz bucaksızdır
Ulaşamadığım gökyüzü gibi
Saklandığın harabeler gibi
SEMANUR DURGUT

İBB NAIL-NİMET BAYRAKTAR HALK ve ÇOCUK KÜTÜPHANESİ

✍ Ayşe KASAP*

2007 yılı Eylül ayında hizmet vermeye başlayan kütüphanenin resmi açılışı 44. Kütüphane Haftası kapsamında 3 Nisan 2008 tarihinde gerçekleşmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin her ilçeye bir halk ve çocuk kütüphanesi açarak halka okuma kültürünü kazandırma, 7'den 70'e herkesin; çocuk, genç, yetişkin'i kitapla buluşturma isteğiyle hizmete dönüşmüştür. Ümraniye halkının yoğun talebi doğrultusunda, A. Süheyl Ünver kütüphanesinden sonra 2. Kütüphane olarak hizmete devam edilmiştir. Atakent Kültür Merkezi (Şehit Kaymakam Muhammed Fatih Safitürk) içinde yer alan kütüphanemiz 2 salon ve bir Fuaye alanından oluşmakta, kullanım alanı 400 m²'dir

14200 kitap ile hizmet vermeye başlayan kütüphanede 2018 yılı sonu itibarı ile 25100 kitaba ulaşılmıştır. 25 adet süreli yayın takibi yapılmaktadır. Toplam oturma kapasitesi 60, yetişkin ve 20 çocuk olmak üzere 80 kişiliktir. 8200 üyesi bulunmaktadır. Günlük 200-250 ziyaretçi gelmekte olup 7 gün 09.00-20.00 saatleri arasında hizmet vermektedir.

Kitap ödünç alıp vermenin dışında ders çalışmaya gelen, sınavlara hazırlanan okurlarımızda çoğunluktadır. Kütüphanemizde üyelik sistemi ile okurlarımız 1 ay süre ile 3 adet kitap ödünç alabilirler. Fotokopi hizmetimiz mevcuttur. 1 Kütüphanecisi bulunan kütüphanenin toplam personel mevcudu 10'dır. Tanıtım faaliyetleri için kütüphane adına basılmış el broşürleri, afişler etraftaki okullara, anaokullarına dağıtılmakta olup araç ve poşetlerde gelen ziyaretçilerimize verilmektedir.

İbbWifi hizmeti ile kullanıcılar bilgisayar, tablet ve cep telefonlarıyla E-Kitap olarak hizmet veren Türkiye'nin ilk online kütüphanesi olan HİPERKİTAP üyeliği ile 18.900 dijital ki-

taba ulaşım sağlayıp bir ay süre ile ödünç için indirebilmektedirler.

*İBB Nail Nimet Bayraktar Halk ve Çocuk Kütüphanesi-Kütüphaneci

Kitaplar kataloglama ve sınıflama işlemlerinden geçip raflarda yerini almaktadır. DEWEY ONLU sınıflama sistemi kullanılmakta olup, Yordam Otomasyon sistemine kayıtlar yapılmaktadır.

HİK (HERKES İÇİN KÜTÜPHANE) PROJESİ

Mayıs 2016 yılında HİK Projesine dahil olan ve başarılı bir şekilde projeyi yürüten kütüphanede bu yolla gelen 3 masaüstü bilgisayar ile kullanıcılara internet hizmeti sunulmaktadır. Açık Eğitim Kaynaklarına Erişim, E-Devlet, E-Belediye, E-Randevu, CV Hazırlama ve Web Sitesi Hazırlama başlıkları altında eğitimlerin bulunduğu HİK AKADEMİ portalı altında istedikleri eğitim videolarına ulaşabilmekte. Ayrıca Temel Bilgisayar Kullanımı, Etkili Sunum Hazırlama, Ödevlerin Araştırılması konusunda isteyen kullanıcılara personel tarafından eğitimler verilmektedir. Projeyi başarılı yürüten kütüphanelere ödül olarak verilen 3D Yazıcı'da Ekim 2018 yılında kütüphaneye teslim edilmiştir. Gerekli eğitimler alındıktan sonra "3D Yazıcı Atölyesi" adı ile kullanıcıların hizmetine sunulacaktır.

AKIL- ZEKA ve STRATEJİ OYUNLARI

Müdürlüğün temin ettiği 45 adet Okul Öncesi, Çocuk, Genç, Yetişkin tüm okur/kullanıcılara hitap edecek çeşitlilikte oyunlar ziyaretçiler tarafından yoğun ilgi görmektedir. Özellikle hafta sonu kütüphanenin içinde bulunduğu kültür merkezindeki tiyatro ve sinema etkinlikleri öncesi ve sonrasında

* İstanbul Büyükşehir Belediyesi | Nail - Nimet Bayraktar Kütüphanesi, Kütüphane Sorumlusu | aysesen2005@gmail.com

aileler birlikte kütüphaneye giriş yaparak, anne baba ve çocuklar beraber bu oyunları oynamakta, kitapları incelemekte ve beğendikleri kitapları ödünç alarak kütüphanede nitelikli bir zaman geçirmiş olarak ayrılmaktadırlar.

ETKİNLİKLER:

1- Anaokulları ile Kütüphane saati etkinliği

2- Okuyan Çocuk - Okuyan Aile – Okuyan Toplum Seminerleri kapsamında Alanında uzman kişileri okurlarımızla buluşturuyoruz. Kendilerinin gelişim yanında çocuklarının eğitimi ve gelişimi ile ilgilenen bilinçli ailelerin istekleri doğrultusunda onlara uygun ve geliştirici etkinlikler yaparak faydalı olmayı amaçlıyoruz.

Ör: 9 Mizaç Modeli ve Ebeveyn Çocuk İlişisine Etkileri konusunda uzman Gülşen ERGANİ hanımı konuk ettik.

Dünya Çocuk Kitapları Haftasında Çocuk Kitapları yazarı Nehir Aydın GÖKDUMAN ile kitapların dünyasına macera dolu bir yolculuk.

Tuna ile Dicle: Kitaptaki şifrenin izinde kitabının yazarı Erdem Yayınları editörü Meryem UÇAR ile imza günü yapıldı.

Dr. Asya Çağlar ile Kelime Çocuk Oyunları Atölyesi - Oyunlarla Kitap Okuma Etkinliği: Öğretmenler, Veliler ve Kütüphane Çalışanlarına yönelik bir etkinlik.

3. Kütüphane’de Ders: Davet ettiğimiz okuldan öğretmenler bir dersini kütüphanede işliyor. Türkçe dersinde konu edebiyat türlerinden hikâye ya da masal ise uygulamalı olarak kütüphanede bu kitaplar incelenip okunarak ders işleniyor.

SEMINER
OKUYAN
SEMİNERLERİ VE ETKİNLİKLERİ

9 MİZAÇ MODELİ VE EBEVEYN - ÇOCUK İLİŞKİSİNE ETKİLERİ

DTM1: Kusursuzluğu Arayan Mizaç Tipi
DTM2: Duyguları Hissetmeyi Arayan Mizaç Tipi
DTM3: Hayran Olunacak Kendilik İmajı Arayan Mizaç Tipi
DTM4: Duyguların Anlamını Arayan Mizaç Tipi
DTM5: Bilginin Anlamına Ulaşmayı Arayan Mizaç Tipi
DTM6: Sorgulayan ve Güven Arayan Mizaç Tipi
DTM7: Keşfetmenin Hazzını Arayan Mizaç Tipi
DTM8: Mutlak Güç Arayan Mizaç Tipi
DTM9: Barış ve Uyum Arayan Mizaç Tipi

GÜLŞEN ERGANİ
Mizeler Tanıma Atölyesi Eğitmeni
Soygöç/Alın Başarılar

9 Ekim 2018, Salı
Saat: 14.00
İBB Nail-Nimet Bayraktar
Halk ve Çocuk Kütüphanesi
Atakent Kültür Merkezi

okuyankitapligi.ibb.gov.tr kutuphanemuzeler.ibb.gov.tr ataturkkitapligi.ibb.gov.tr

KÜLTÜR VARLIKLARI DAİRE BAŞKANLIĞI | KÜTÜPHANE VE MÜZELER MÜDÜRLÜĞÜ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Dünya Çocuk Kitapları Haftası'nda
Nehir Aydın Gökdoğan ile
kitapların dünyasına macere dolu
bir yolculuk.

OKUYAN
TOPLUM AİLE BİREY
SEMİNERLERİ VE ETKİNLİKLERİ

6 Kasım 2018, Salı
Saat: 14.30
İBB
Nail-Nimet Bayraktar
Halk ve Çocuk Kütüphanesi
Detaylı bilgi ve kayıt için:
0(216) 328 90 33

okuyankitapligi.ibb.gov.tr

okuyankitapligi.ibb.gov.tr kutuphanemuzeler.ibb.gov.tr

KÜLTÜR VARLIKLARI DAİRE BAŞKANLIĞI | KÜTÜPHANE VE MÜZELER MÜDÜRLÜĞÜ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Dr. Asya Çağlar ile
Kelime Çocuk
Oyunları Atölyesi
Oyunlu Kitap Okuma
Etkinlikleri

OKUYAN
ÇOCUK AİLE TOPLUM
SEMİNERLERİ VE ETKİNLİKLERİ

18 Aralık 2018, Salı
Saat: 10.30
İBB
Nail-Nimet Bayraktar
Halk ve Çocuk Kütüphanesi
Detaylı bilgi ve kayıt için:
0(216) 328 90 33

okuyankitapligi.ibb.gov.tr

okuyankitapligi.ibb.gov.tr kutuphanemuzeler.ibb.gov.tr

ÇAĞDAŞ BELEDİYECİLİK ANLAYIŞININ KÜTÜPHANE HİZMETLERİNE KATKISI

Özlem KORKMAZ*

Kütüphaneciliğin mahallelere kadar yayılması çağdaş bir eğitim anlayışı ile bilgi merkezlerine dönüşmesi, fırsat eşitliğine dayanan önemli bir görevi üstlenmiştir. Klasik kütüphanecilik anlayışının sınırlarını aşan bu yaklaşım, çağdaş belediyeciliğin en önemli çalışma alanlarından biridir. Sosyal çıktısı paha biçilemez olan bu hizmetlerin yerel yönetimler açısından maliyet unsuru olarak değerlendirilmemesi bu anlayışın en güzel örneğidir.

Günümüzde, bilgiye erişilebilmesini sağlamak topyekûn bir çabayı gerektirmektedir. Toplumsal açıdan gelişimimizin sağlanabilmesi için öğreten değil öğrenmeyi sevdiiren, nasıl ve neden öğrenmesi gerektiğini anlatan bir anlayışına ihtiyacımız var. Bu çağdaş eğitim anlayışının izlerini belediye kütüphanelerinde ve bilgi evlerinde görmek mümkün.

Yerel yönetimlerimiz tarafından kütüphanecilik yaklaşımının diğer bütün eğitim etkinlikleri ile bütünsel düzeyde ele alınması, bu kurumların bilgiye ulaşım ve eğitim etkinliği alanı olarak kullanılmasını sağlamış ve kullanıcı sayısını önemli düzeyde arttırmıştır. Sadece öğrencilerin değil ailelerin eğitilmesinde, yaygın eğitimin en güzel örnekleri yerel belediyelerin kütüphane hizmetlerinde kendini göstermektedir. Kütüphane mekanları artık sosyalleşme alanları olarak, çağdaş pedagojik yaklaşımlarla yönlendirilen sosyal mekanlardır. Kütüphanelerimiz modern tasarımı ile engellilerinde erişimine olanak sağlayan fiziksel unsurlarının yanında bilgisayar destekli eğitime olanak veren öğrencilerin dersleri ile ilgili çıktı alabildikleri yapılar olarak çok fonksiyonludur.

Belediyelerimiz klasik kütüphaneciliğin çehresini değiştirirken, fiziksel olarak bilgi evlerini toplumsal işbirliğini esas alarak tasarlamıştır. Kütüphaneler katı kuralları olan soğuk binalar olmaktan çıkarak, çocukların eğlendiği, yeteneklerini keşfettiği, yeni ve olumlu alışkanlıklar edindiği bilgi yuvaları haline geldi. Bugün, bilgi evlerinde, çağdaş eğitim anlayışı olan insan odaklı eğitimin en iyi uygulamalarını görmekteyiz. Kütüphane öğretmenlerimiz katı kurallar koymayan aksine bilgiyi sevdiiren, bilgiye beraber ulaşmayı amaç edinecek rehberlik eden birer eğitimci hüviyeti kazanmıştır. Yerel yönetimlerimizin bütün eğitim etkinlikleri çocuklarımızın gelişimsel özelliklerini kullanmasına olanak sağlayan bir eğitim modeli üzerine kurulmuştur. Bizim kütüphanelerimizde oyun, masal, drama çalışmaları ahlaki açıdan çocukların yetişmesini destekler. Not kaygısı olmadan çocukların hayal güçlerini destekleyecek ve ufuklarını açacak programlar, bilgi merkezli çalışmalar ile desteklenmektedir. Çocuklarımızın hepsinin öğrenmeye istekli olduğunu görüyoruz, bütün faaliyetlerimize coşku ile katılıyorlar. Sadece onlar mı? Kapımız

herkese açık. Bütün programlarımızı ailelere ulaşmak için kurguladık. Ailedeki davranış değişimlerini sağlamaya yönelik çalışıyoruz. Anneleri ve babaları da eğitim programlarımızın içinde düşünüyoruz, teşvik ediyor ve onlara daha fazla ulaşabilmeyi hedefliyoruz.

Çocuklarımızın kendilerini ifade etmelerinin istendiği eğitim çalışmalarımızda, onların bilgi, beceri ve gelişim düzeylerine uygun konular ele alınmaktadır. Yaş gruplarına yönelik erişilebilir kaynaklar ile yeni olanaklar sunuyoruz. Bilgi merkezlerimiz, ezberci ve katı bir öğretme tutumundan, insan odaklı çağdaş kütüphaneciliğe geçişin nirengi noktası olmuştur. Katılımcı ve işbirliğine yönelik çalışmalarımızla öğretmekten çok birlikte öğrenmeyi amaç edindik. Satranç oynayan, kendi oyunlarını icat eden, masallar yazan, şarkılarını istediği gibi söyleyen çocuklarımız var.

Kendilerini söz, yazı, resim, müzik ve oyunla ifade eden öğrenciler, karşılaştıkları problemleri nasıl çözebileceklerini öğreniyorlar merkezlerimizde... Aktif katılım, yerel yönetim kütüphanecilik sistemimizde ve bilgi evlerimizdeki en önemli kuralımız. Çocuklarımızın kapıdan ilk gün çekinerek girdikleri binalarımız, oyun bahçelerine, güvenli okuma odalarına ve arkadaşları ile sosyalleştikleri bir yuvaya dönüşüyor. Anneler çocuklarını kütüphanelerimize ve bilgi evlerine bırakırken huzur içindeler. Aile programlarımız ile birlikte öğrenen anne babalar bu hizmetimizin onlara ne ifade ettiğini çok iyi değerlendiriyorlar.

Yerel yönetimlerimizin kütüphanecilik çalışmaları bütünsel bir yaklaşımla yönetilen eğitim sistemlerine dönüşmüştür. Bu sistemin temellerini halkımız ile el ele birlikte attık. Çocuklarımızın, ailelerin katılımı olmasaydı başarılı olamazdık. Bu bilgilerin gelecek güzel günlerin habercisi olduğunu biliyoruz hep birlikte daha iyi ve güzel günlere erişebilmeyi hedefliyoruz.

* Küçükçekmece Belediyesi | Bilgi Evleri Kütüphane Zümre Başkanı | ozlembas1977@gmail.com

KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİNDE KİTAPLARDAN KÖPRÜ YAPIYORUZ

Özlem KORKMAZ*

Tuğlalarını okuduğunuz kitaplardan, harcını sevgiyle karıyorduz. 3 Yılda Edirne'den Kars'a Sinop'tan Antalya'ya toplam 94.055 kitap bağışladık. Bu köprü'nün gerçek mimarı halkımız... 85 okula kurulan kütüphane, onların eseri...

Bu yıl 4. sünü düzenlediğimiz kitap kampanyamızda Kitap Kardeşliği Kampanyamız çığ gibi büyümeye devam etmesini temenni ediyoruz. Bağış kitapların teslim alınacağı merkezler Küçükçekmece Belediyesi'ne bağlı 10 Bilgi Evidir. Bütün kitapları tek tek kayıt altına alıyor, gözden geçirerek uygun olanlarını Kütüphane Haftası'nda Türkiye'nin dört bir yanında ihtiyacı olan okullarımız ile paylaşıyoruz.

Öğrencilerin okullarında kütüphaneye kavuşması oldukça önemlidir. Köy okullarımızda bulunan öğrencilerin okuyacak kitap bulmaması maddi imkânı kısıtlı okullara kitap bağışının yapılmasını çocuklarımızın gelişimi açısından önemli buluyoruz. Kitap Kardeşliği Kampanyası, bir çocuğumuzdan diğer çocuğumuza uzanan bir yardım elidir. Bu kampanya ile kütüphanelerde yıllarca okunmadan duran kitapların hayat bulması yeni okuyucuları ile tanışmasına da imkân veriyor. Bir

kitabı ne kadar fazla kişi okursa o kadar mutlu oluyoruz. Çocukların bu değerli çabasını "Okuyan Toplum Yürüyüşü" ile tamamlıyor ve toplanan kitapların gönderilecekleri okullara götürülmek üzere kargo araçlarına konulması ile kutluyoruz.

Okuma kültürünün gelişmesi ve okuyan bir topluma ulaşabilmemiz için bu yılda kampanyamıza katılımın çok yüksek olacağını düşünüyoruz. Çocuklarımızla, gençlerimiz el ele verip, kitap okuma imkânı olmayan kardeşlerine kitap ulaştırmak yeni nesillerin aydınlık bir geleceğe ulaşmasını toplumsal bir sorumluluk olarak görüyoruz. Her sene olduğu gibi bu sene de Kitap Kardeşliğinde Buluşuyoruz Kampanyamızla yeni farklı okullara kütüphane kurmayı, öğrencileri kitaplarla buluşturmayı hedefliyoruz.

Kitap Kardeşliği Kampanyasına katılmak isteyenler 19 Mart 2019 tarihine kadar

Küçükçekmece Belediyesi Bilgi Evlerine kitapları teslim edebilir ve 444 4 360 (dâhili numaralar: 8133-8211) numaradan bilgi alabilirler.

* Küçükçekmece Belediyesi | Bilgi Evleri Kütüphane Zümre Başkanı | ozlembas1977@gmail.com

BBYON TOPLULUĞU KÜTÜPHANE PROJESİ: Marmara'dan Güneydoğuya Dek Kardeş Kütüphaneler İçin El Ele

✍ Emre BOZKURT*

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi bölümü BBYON Topluluğu kulübü öğrencileri olarak geçen yıl başlatmış olduğumuz "7 Bölgede 7 Kardeş Kütüphane İçin El Ele" adlı projemizin geçen yıl ilk etabını Marmara bölgesi Yalova ilinde gerçekleştirmiştik.

Bu yılda Bitlis'te Doğu Anadolu Bölgesinde projemizin 2. ayağını gerçekleştireceğiz. Projemiz tamamen gönüllülük esası taşımaktadır.

Amacımız:

- Toplumumuzda yetkin olan her bireyin üzerine düşen sosyal sorumluluk ve yardımlaşma işlerini gerçekleştirmek adına; üniversiteli gençler olarak, ilkokul çağlarında olan ihtiyaç

sahibi minik öğrencilere kitap, kırtasiye malzemesi ve oyuncak temin etmek,

- Okullarda kütüphane kurarak öğrencilerin bilgi ihtiyaçlarına destek olmak, eğitim hayatlarına katkı sağlamak ve onların yalnız olmadıklarını göstermektir.

Bu misyonla yola çıkan ekibimiz, "7 Bölgede 7 Kütüphane Kurma" projesini BBYON Topluluğu öğrencileri olarak üstlenmiştir.

Projemizde bize destek olmak isterseniz, afişlerdeki sosyal medya hesaplarından iletişime geçebilirsiniz.

Unutmayın, her şey çocuklar için!

* İstanbul Üniversitesi | Öğrenci | emrebozkurt@gmail.com

OSMANLI HALK KÜTÜPHANELERİ

Şükran YILDIZ | İstanbul Medeniyet Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi / Öğrenci | sukran328@gmail.com

Kütüphanelerin tarihi şüphesiz çok eski tarihlere dayanmaktadır. İnsan oğlu yerleşik hayata geçmesiyle duygu ve düşüncelerini bir yerlerde gösterme yahut ortaya çıkarma arzusu doğmuştur. Ağaç kabukları, taşlar, hayvan derileri, papirüsler, kağıtlar gibi araçlar insanlara kaynaklık etmiş ve belirli yollarla kendini ifade edebilmişlerdir. M.Ö. 2500-3000 yıllarında Dicle, Fırat ve Nil nehri yakınlarında kurulan medeniyetler yazıyı teşvik etmiş, devlet yazışmaları, antlaşmalar, kanunlar, yönetmelikler çoğalmış ve bunların saklanması ve korunması gerekli olmuştur. İşte kütüphane ihtiyacı da böyle ortaya çıkmıştır.¹

İlk Halk kütüphanelerinin tarihi de Eskiçağ Kütüphanelerine kadar dayanmaktadır. Halkın yararlanacağı kütüphane tabirine tam olarak karşılık gelmese de örneklerinin olduğu bilinmektedir. Halk Kütüphaneleri doğuşundan günümüze kadar değişik tabirlere maruz kalmakla birlikte çok evrelerden geçmiştir. Halk sözcüğünün Arapçadan gelen bir kelime olup yaratmak meydana getirmek bir şeylerden yeni bir şeyler icat etmek anlamlarını taşımaktadır.² Halk kütüphanelerinin böyle bir anlama bağlı olarak ortaya çıkılması ile bir bilgi yoktur. Fakat Halk ve Kütüphane tabiri bir araya getirilince böyle bir bağın olabileceği fikri de ortaya koymaktadır.

Halk kütüphanelerinin tam olarak ne zaman ortaya çıktığı ile ilgili net bir bilgi yoktur fakat en eski kütüphanelerinin olduğu devirlere doğru yol alırsak bu kütüphanelere tam olarak karşılık getiremezsek de bazı kütüphanelerinin bu amaçla kurulduğunu görürüz. Eski Çağ kütüphanelerinde ilk Halk kütüphanesi kurma fikri olarak Roma İmparatorluğunda ortaya atıldığı bilinmektedir. Hatta dünyada en eski halka açık kütüphanenin savaş ganimetleri ile Asinius Pollio tarafından Roma'da kurulmuş olan kütüphane bu kütüphane türünün ilki kabul edilebilmektedir. Daha açıklayıcı anlatmak gerekirse bu ifadenin kamu yararına dahice eserler ortaya koyan ve bir kütüphane kurmaya çalışan Asinius Pollio kabul edilmektedir. Bu kütüphane için servet değeri taşıyacak kadar çok harcama yapılmıştır. Asinius bu kütüphane için İlliryadan Roma Generallerinin savaşta kazandığı ganimetleri sayesinde yapmıştır. Bu ganimetler özel mülkiyete girmesine

rağmen halk kütüphanesi kurmak için kullanılmıştır. Asinius Roma imparatorluğunun kültürel alanda gelişmesinin ve desteklenmesinin gerektiğini biliyordu bunun için ise de Kütüphanelerin bu görevi yerine getirebileceği düşüncesindeydi. Halk Kütüphanesi kurma fikri buradan gelebileceği kaçınılmaz bir gerçek olarak gözler önüne seriliyor. Bu kütüphanenin inşasıyla uğraşan mimarlar Bergama Kütüphanesinden yararlandığı bilinmektedir. Çünkü Bergama Kütüphanesinin toplantı salonuna benzer ve daha büyük bir salon yapılmış olduğu bilgin ve edebiyatçıların çalışabileceği süslü bir mimariyle bilinmektedir. Bu kütüphanenin başarılı yazarların heykel ve madalyalarıyla süslediği bilinmektedir. Bu kütüphanede koleksiyonun iki tür olduğu bilinmektedir ve bu eserler Arapça ve Latince olarak iki ayrı gruba ayrılmıştır. Kütüphanedeki eserler konularına göre ayrılmış ve kütüphanedeki kitaplar dillere göre Yunanca ve Latince diye ayrıldığı söylenmektedir. Bu kütüphanenin bir halk kütüphanesi türünde değerlendirmesine en çok dayanak oluşturan Asinius'un "Halk anlatımı veya Halka anlatım" (recitationes) diyebileceğimiz bir konu üzerinde durulmuş olmasıdır. Yazarların yazdıkları eserleri bu kütüphanede halka okuduğu anlatıldığı söylenmektedir. Hatta böyle bir etkinliğin düzenlenmesi Roma'da konferans tarzının geliştiğini göstermekte ve kültür alanına çok güzel gelişmeler kattığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak bu kütüphanenin bu günkü halk kütüphanesi hizmet ve standartlarını tam olarak karşılamasa da ilk halka açık olan halka mal edilen kütüphane şerefini taşımaktadır.³

Eski çağ kütüphaneleri incelendiğinde halk kütüphanelerinin kamuya açık kütüphane başlığı altında incelenmekte ve halk açık halk yarına kavramları üzerinde durulmaktadır. Muhteşem İskenderiye ve Bergama Kütüphanesi de halka açık birer kütüphane olarak bilinmektedir. Dolayısıyla bir Halk kütüphanesi türlerinde değerlendirme fırsatı verebilmektedir. Kamuya açık kütüphanelerinin örneklerini artıracak olursak "Octavia Portiği Kütüphanesi, Ulpia Kütüphanesi, Augustus Tapınağı Kütüphanesi, Appollon Tapınağı Kütüphanesi" gibi kütüphaneler bu türün örneklerini artırmaktadır.⁴

1 ALAR Halis, "KÜTÜPHANECİLİĞİN TARİHÇESİ VE İLK KÜTÜPHANELER" Türkiye Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı 16 Erzurum 2001

2 İslam Ansiklopedisi

3 YILDIZ Nuray "ESKİ ÇAĞ KÜTÜPHANELERİ" Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1985, s.460

4 YILDIZ Nuray "ESKİ ÇAĞ KÜTÜPHANELERİ" Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1985, s.460

5 YILDIZ Nuray "Anadolu Kütüphaneciliği ve Kütüphaneleri"

Anadolu da kurulan kütüphanelerinin de tarihi şüphesiz eski tarihlere dayanmaktadır. Anadolu da kurulan en eski kütüphanenin Bergama Kütüphanesi olduğu bilinmektedir. Bu kütüphane Akdeniz çevresinde çok kültürlü bir toplum oluşturduğu bilinmektedir. Anadolu da kurulan Sagalassos (Ağlasun) Neon Kütüphanesi önemli bir Halk Kütüphanesi örneğidir. Kamusal bir kütüphane olarak bilinmekte ve halka açık olduğu bilinmektedir. Kütüphaneyi T.F. (Iavus) Severianus Neon tarafından yaptırılmıştır. Halk için oyunlar düzenlenmiş ve halka hizmet etmiş bir kütüphanedir.⁵ Ülkemizdeki kütüphane tarihine gelecek olursak bununda 900 yıllık bir geleneğinin olduğunu görmekteyiz. Eski Çağ Kütüphanelerinin döneminden kalan Bergama Kütüphanesi o dönemden kalan ve ön tarafının hala ayakta kalabilen efsane bir kütüphane olduğunu biliyoruz. Ülkemizde Anadolu ilk beylikleri kurmuş ve Selçuklular bunu devam ettirmiş en güzel örneklerini ise Osmanlı Devleti vermiş ve devam ettirmiştir.⁶

Okuma yazma oranının artması ve bilimsel gelişmelerin artması kütüphanelere olan ilgiyi ve bilinci artırmıştır. Halk Kütüphaneleri bir milletin kültürel birikimini en üst düzeye kadar vardırabilecek birer mekân olarak düşünülebilir.⁷ Ülkemizin kütüphane kültürünün oluşması kütüphane kültürünün değerlendirilmesi geriye dönük tarih araştırmalarını gerektirmektedir. Bu araştırmalarda şüphesiz Osmanlı Devleti gelmektedir. Osmanlı Devleti 6 yüzyıllık gibi bir süreçte hükümdarlık sürmüş bir imparatorluktur. Osmanlı Devleti bünyesinde çeşitli ırktan ve mezhepten insan barındırmış ve çok kültürlü bir toplum yapısı oluşturmuştur. Osmanlı Devleti'nde kütüphanelerin tam olarak ne zaman ortaya çıktığı ilen net bir bilgi yoktur ama kuruluş yıllarından beri kütüphanelerin varlığından söz edilmektedir. Orhan Bey dönemindeki bazı vakfiye kayıtlarında kütüphanelerle ilgili bilgilere rastlanmaktadır. Osmanlı Devleti'nin kütüphaneleri genel olarak medrese cami ve tekkeler etrafında kurulmuş ve hizmet vermiştir.⁸ Halk kütüphaneleri gibi kendi başına bir tür ne yazık ortaya çıkmamıştır. Osmanlı Devleti'nde kütüphaneler vakıf kütüphaneleri türü olarak çıkmış ve gelişmiştir. Bu kütüphaneler genellikle ulemaya, medrese öğrencilerine ve müderrislere açık ve hizmet veren kütüphaneler olmuştur. Tam olarak Halka açık kütüphane türü ne yazık gelişmemiştir. Aslında bunun sebebi okuma yazma oranının eksikliğine sebep gösterilebilir. Çünkü

medrese öğrenim gören medresede talebe ders veren müderrislerin veya da saray da ders gören atabeylerin ve ders veren Lala'ların kitap ihtiyacı olmuş ve bu tür yerlerde kütüphaneler ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Halka açık halka hizmet veren kütüphane daha doğrusu özel olarak Halk kütüphanesi tabiri yapabileceğimiz Kütüphane türü olmamıştır. Ancak 15. ve 16. Yüzyıllarda görülen başka bir kütüphane türü de aslında bir tür olarak kabul edilememiş ama çoğunlukla ulema sınıfından mensup kişilerin evlerinde veya vakfiyelerinde veya vakfettikleri binalarda bazı kütüphaneler ortaya çıkmıştır. Bu kütüphanelerden o vakfi yapanın ardından gelen nesillerin yararlanabilmesi mahalle alimlerinin, Salihlerin ve bu kitaptan anlayabilecek herkesin yararlanabileceği şartı konulmuştur.⁹ Bir bakımdan bu kütüphanelerin değerlendirilmesi halk kavramını az da olsa ortaya çıkarttığı görülmektedir. "Anlayabilen herkesin yararlanabilme şartı" bizi halk kavramına doğru götürmektedir. 17. Yüzyılın sonlarına doğru ulemaya ve öğrencilere açık medrese ve türbe kütüphaneleriyle hem ulema ve öğrencilere hem de halka açık cami ve tekke kütüphanelerine yeni bir türün ortaya çıktığı görülür. Müstakil kütüphane diyeceğimiz bu tür; halk kütüphanesi diyebileceğimiz "10halka açık" tabirini de içermektedir. 17. Yüz yılın sonlarına doğru böyle bir türün ortaya çıkması şüphesiz okuma yazma oranının artması, kitaba olan ilgi ve ihtiyacın artması gibi nedenlere bağlanabilir. Osmanlı Devleti'nde kurulan cami ve tekkelerde oluşturulan kütüphanelerinde halka açık olduğu bilinmektedir. Zamanla sayısı artan kütüphanelerin türü ve sayısı da artmıştır. Osmanlı toplumu bilim kültür alanındaki faaliyetler artıkça kısacası halkın okuma yazma oranı ve kültür düzeyi artıkça kütüphanelere olan ihtiyaç artmış ve kurulan kütüphanelerde "halka açık" tabiri de bu gelişmelere paralellik gösterdiği görülür. Osmanlı Devleti hükümdarlarının hükümdarlık sürelerinde de kütüphanelerin gerileyip geliştiği görülür. İkinci Mahmud döneminde kütüphaneler artmış özellikle de şehirlerde kurulan kütüphaneler artmış hatta bu dönemde kasaba ve köylerde de kütüphaneler kurulmuştur.¹¹ Bu bilgi bizi "halka doğru" kavramına doğru götürmektedir. Osmanlı Devleti'nde yine bir halk kütüphanesi diyebileceğimiz bir kütüphane örneği de Peremeciler Kethüdası Mahmud Bey b. Abdullah'ın 1002/1593 tarihinde Cihangir camii içinde kurduğu kütüphane mahalle halkının ve cemaatin ihtiyaçları düşünülerek hazırlanmış bir

6 <http://www.kygm.gov.tr/TR-131/kutuphaneler.html>

7 ŞAHİN Güliz "HALK KÜTÜPHANELERİNİN TOPLUMSAL ROLÜ VE ETİMESGUT İLÇE HALK KÜTÜPHANESİNİN KULLANIM ETKİNLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ" Yüksek Lisans Tezi Ankara 2007

8 ER ÜNSAL İsmail "Türk Kütüphaneleri Tarihi 2" Ankara 1988

9 İslam Ansiklopedisi "Kütüphane"

10 İslam Ansiklopedisi "Kütüphane"

11 İslam Ansiklopedisi "Kütüphane"

12 ER ÜNSAL İsmail "Türk Kütüphaneleri Tarihi 2" Ankara 1988

13 ER ÜNSAL İsmail "Türk Kütüphaneleri Tarihi 2" Ankara 1988

koleksiyonun olması ve ödünç verme sistemi bakımından bir halk kütüphanesi görünümündedir. Kurulan cami ve tekke kütüphanelerinin koleksiyonlarının çok gelişmediği bilinir.¹² Osmanlı Devleti'nde kurulan bu kütüphanelerin teşkilat yapısı kütüphane sayılarının artmasıyla ve müstakil kütüphanelerinin kurulmaya başlanmasıyla değişiklik göstermekle önem arz etmiştir. Bu kütüphanelere hafız-ı kütüp denilen yöneticiler tayin edilmiş ve zamanla bunların maaş oranı artmıştır. Kütüphane koleksiyonları hakkında bilgi verecek olursak kuruluş devri kütüphanelerinin koleksiyonları hakkında net bir bilgi yoktur fakat medrese etrafında kurulan kütüphanelerinin koleksiyonlarında Tefsir Hadis ve Fıkıh gibi konularla ilgili kitaplar bulunmaktadır. Cami ve tekke kütüphanelerinde ise daha çok cemaate hitap eden kitapların bulunduğu görülmektedir. Bunun neticesinde böyle bir koleksiyonun olması yine cemaati ilgilendirdiği için "Halk için kavramını" karşımıza getirmekte ve bu tür kütüphanelerin birer halk kütüphanesi örneği kabul edilebileceği kanıtını ortaya koyabilir.¹³ Müstakil kütüphane koleksiyonları ile bilgilere bakıldığında ise değişik türde koleksiyonlarının olduğu görülür farklı türde kullanıcılarının olduğu kanaatini getirir bu da "halk kütüphanesine" doğru bir yola götürür. Netice olarak koleksiyonlar incelendiğine farklı türden kitapların bulunması değişik türden değişik sınıflardan kullanıcılarının olduğuna işaret gösterir. Bu cümle günümüzdeki halk kütüphaneleriyle bir araya getirildiğinde müstakil kütüphanelerin birer halk kütüphanesi görevi de üstlendiği görülür. Osmanlı Devleti'nde bu tür kütüphaneye örnek gösterecek olursak "Halet Efendi Kütüphanesi ve Şehid Ali Paşa Kütüphanesi zengin koleksiyonlarıyla örnek gösterilecek kütüphaneler arasındadır.¹⁴ Halk kütüphaneleri dediğimiz kütüphane türü bir ülkenin kültür ve sosyal yaşamında yönlendirici bir kimliğe sahiptirler. Bilgiye gereksinime duyan herkesçe açık erişim noktalarıdır. Dil, din cinsiyet ayrımı gözetmeksizin her türlü kullanıcıya açık kütüphanelerdir.¹⁵ Bu tanımdan yol alırsak aslında Osmanlı Devleti'nde böyle bir türün gelişmemesi biraz akıllarda soru işareti bırakmaktadır. Fakat yapılan araştırmalarda Halk kütüphanesi diyebileceğimiz tür tam olarak olmasa da bu türün bazı kütüphane türlerinde var olduğu görülmektedir. Günümüzdeki İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi buna örnek gösterilebilir. Kütüphane Osmanlı'nın vakıf ge-

leneği sürecine ortaya çıkmış Hisar Cami altında "Hisar Camii Şerif Kütüphanesi" olarak kurulmuştur. Bu kütüphane yine Halk kütüphanesi diyebileceğimiz özellikler taşımaktadır. Daha sonra Hisar Umumi Kütüphanesi olarak değiştirilmiştir en sonda ise İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi olmuştur.¹⁶ Halk kütüphaneleri ile ilgili araştırma yapıldığında Halk kütüphanesi özelliği taşıyan kütüphanelerin 1950 yıllardan itibaren umumi adını taşıyan kütüphaneler ile vasıflandırılmıştır böylece bu türün bir umumi adı altında araştırma yapılabileceği ortaya atılabilir. Halk kütüphaneleri zamanla değişik isimler altında olduğu da gözler önüne seriliyor. Sonuç olarak; kütüphaneler insanların yerleşik hayata geçmesiyle ortaya çıkmış ve zamanla kültür ve birikimin artmasıyla kütüphaneler gelişmiş ve daha sonra matbaanın ortaya çıkmasıyla okuma yazma oranının artmış ve buna paralel olarak kütüphanelerde de artmış daha açıklayıcı olmak gerekirse matbaanın icadı kütüphaneler için bir dönüm noktası olmuştur. Kütüphane türlerinden olan Halk kütüphaneleri de daha eski çağlarda ortaya çıkmaya baş göstermiş. Tam olarak günümüze kadar halk kütüphanesi türü net bir tür olarak ortaya çıkmamış. Fakat Eski Çağ Kütüphanelerinde ilk olarak Roma'da ortaya çıktığı bilinir. Kamuya açık kütüphane adı altında incelenir. Daha sonra Osmanlı Devleti'nde Halk kütüphanesi türü denen bir tür ayrı bir kol olarak ortaya çıkmamış ama kurulan bazı kütüphane türlerinin bu vasfı taşıyabileceği yorumlanabilir. Osmanlı Devleti'nde kurulan Cami ve Tekke kütüphaneleri işlevleri bakımından incelendiğinde birer halk kütüphanesi olabilir. Daha sonra Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan Müstakil kütüphaneler de Halk kütüphanelerinin en güzel örneklerini taşıyabilir. Bazı medrese kütüphaneleri de Halk kütüphanesi hizmeti vermiştir fakat örneklerine çok az rastlanır. Cumhuriyet devrine doğru bu tür kütüphanelerin umumi kütüphane adı altında ortaya çıkmaya devam etmiştir. Kısacası Günümüz de ki Halk kütüphaneleri çok eski çağlardan beri ortaya çıkmış bir milletin kültür birikimini ortaya çıkarmakta yeni nesillere aktarmakta görev üstlenmişlerdir. Halk kütüphaneleri geçmiş ve gelecek arasında her kesin yararlanabileceği bir köprü görevi üstlenmiş ve üstlenmeye devam etmektedir.

14 ERÜNSAL İsmail "Türk Kütüphaneleri Tarihi 2" Ankara 1988

15 TÜRKMEN Hüseyin "Leman Şenalp'e Armağan İstanbul 2006 s.438

16 TÜRKMEN Hüseyin "Leman Şenalp'e Armağan İstanbul 2006 s.438

KEBİKEÇ SEMİNERLERİ VII: TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTE VE ARAŞTIRMA KÜTÜPHANELERİ

✍ Furkan DÜZGİDEN*

Marmara Belediyeler Birliğinin düzenlediği Kebikeç Seminerleri'nin yedincisi "Türkiye'de Üniversite ve Araştırma Kütüphaneleri" konu başlığıyla 25 Ekim 2018, Perşembe günü MBB Hızır Bey Çelebi Salonu'nda gerçekleştirildi.

İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı Dr. Pervin Bezirci, Boğaziçi Üniversitesi Otomasyon ve Sistem Yönetimi Bölüm Sorumlusu İsmet Mazlumoglu ve İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA) Kütüphane ve Dokümantasyon Bölüm Müdürü Neslihan Sandal'ın konuşmacı olarak katıldığı programda kütüphanecilik alanına ilişkin bilgi birikimi ve tecrübeler aktarıldı.

"KİTAP ODAKLI KÜTÜPHANECİLİK, YERİNİ KULLANICI MERKEZLİ KÜTÜPHANECİLİĞE BIRAKTI"

Dr. Pervin Bezirci, konuşmasına üniversite kütüphanelerinin amaçlarını yerine getirebilmesi için bina, bütçe, insan kaynakları, koleksiyon, teknoloji alt yapısı ve kullanıcı hizmetleri açısından sürdürülebilir niteliğe sahip olması gerektiğini söyleyerek başladı. Bilgi ve iletişim teknolojileri devrimi ile birlikte kitap odaklı kütüphanecilik kavramı uzun zamandan beri kullanıcı merkezli kütüphanecilik ile yer değiştirdiğini belirten Bezirci sözlerine şöyle devam etti: "Artık yeni nesil kütüphaneler, fiziksel sınırlarının dışına çıkmayı ve değişik formatlarda, çok daha zengin koleksiyonları, daha bütünlük bir ortamdan etkin ve hızlı bir biçimde zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın kullanıcılarına ulaştırmayı hedefliyor. Nihayetinde bu durum yeni bir kütüphane anlayışının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Literatürde bu anlayışı yansıtan "elektronik kütüphane", "sanal kütüphane", "dijital kütüphane", "duvarsız kütüphane", "çok dilli kütüphane" (polyglot library), "portal kütüphane", "masaüstü kütüphane" (desktop library), "çevrimiçi kütüphane" (online library) ve "karma kütüphane" (hybrid library) gibi eş anlamlı veya birbirine benzer terimler kullanılmakta ve farklı kişiler ve meslek grupları tarafından farklı yaklaşımlar sergilenmektedir."

"TÜRKİYE'DE KÜTÜPHANELERDE YAYIN ALIM BÜTÇELERİ ARTIRILMALI"

Ülkemizdeki üniversite kütüphanelerine ayrılan bütçe oldukça yetersizliğine dikkat çeken Bezirci, konuya ilişkin rakamları katılımcılarla paylaştı: "Üniversitelerin genel olarak toplam bütçelerinin sadece ortalama % 0,50'si kütüphanelere ayrılmıştır. Bu oran üniversitelere göre farklılıklar göstermektedir. Gelişmiş ülkelerdeki kütüphane bütçelerinin üniversite bütçelerine oranı ise en az % 3-4'dür. Türkiye'deki tüm devlet üniversitelerinin toplam yayın alım bütçesinin 2017 verilerine göre 126.850.000 TL. olduğu düşünüldüğünde, dünyanın önde gelen kütüphaneleri ile aradaki farkın ne kadar büyük olduğu açıkça görülmektedir. Britanya Kütüphanesi bütçesi 6.747.461.500 TL, Harvard Üniversite Kütüphanesi bütçesi

611.888.000 TL, Yale Üniversite Kütüphanesi bütçesi 454.326.840 TL, Oxford Üniversite Kütüphanesi bütçesi 209.845.030 TL, Cambridge Üniversite Kütüphanesi bütçesi 111.370.740 TL, Edinburg Üniversite Kütüphanesi bütçesi 50.167.000 TL'dir. Fiziksel alan açısından ülkemizin en büyükleri arasındaki yer alan bazı kamu üniversite kütüphanelerine bakıldığında; ortalama 10.000-15.000 m² alanlarda hizmet verildiği görülmektedir. Oysa dünyanın en büyük derleme/üniversite kütüphanelerinden bazıları incelendiğinde ise; 28.000-112.000 m² alanlarda hizmet verildiği, ihtiyaç ve taleplere bağlı olarak genişleme, büyüme çalışmalarının planlandığı ya da hayata geçirildiği anlaşılmaktadır." Boğaziçi Üniversitesi Otomasyon ve Sistem Yönetimi Bölüm Sorumlusu İsmet Mazlumoglu ise kütüphaneler alanında yaşanan genel sıkıntıları mekan, bütçe ve halk kütüphanelerinin yetersizliği, ilk ve orta öğretimde kütüphane kültürünün eksikliği, kadro ve personel sıkıntıları ve mevzuat zorlukları olarak sıraladı. Mazlumoglu; Türk kütüphaneciliğinde ülkenin ilk modern üniversite kütüphanesi olarak öncü olan Boğaziçi Üniversitesi Kütüphanesi'ne ilişkin veriler paylaştı. 700.000 kitap + dergi, 3.567.000 e-kitap, 84.084 e-dergi bulunduğunu ve her yıl ortalama 10.000 satınalma yapıldığını ve 15.000 bağış kitap eklenmekte olduğunu belirtti. İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA) Kütüphane ve Dokümantasyon Bölüm Müdürü Neslihan Sandal ise ilgili oldukları konulardaki ilim ve sanat çalışmalarının gelişmesini desteklemek amacıyla, kültür kurumları ile üniversiteler arasında işbirliğinin gelişmesine yardımcı olduklarını vurguladı. Sandal, "Kütüphane koleksiyonumuz, İslam medeniyetiyle ilgili; bilhassa tarih, coğrafya, bilim, sanat, din, edebiyat, felsefe gibi konularda yoğunlaşmış, 145 farklı dildeki müracaat eserlerinden oluşmaktadır. Ayrıca zengin bir fotoğraf, harita ve hat arşivine sahibiz. Koleksiyonumuz satın alma, değişim ve bağış yoluyla genişlemektedir. Değişim programı çerçevesinde 75 ülkeden 850 kişi ve kurumla aktif değişim faaliyeti yürütmekteyiz. Sayısal kütüphane koleksiyonunda bulunan, tüm Osmanlıca matbu eserler içerisinde, metin içi arama yapılabilir. Merkezin 2010'dan bu yana sürdürdüğü ve dünya çapında ilk kez gerçekleştirilen Osmanlıca OCR çalışması ile sayısallaştırma sürecinde eksik kalan önemli bir aşama tamamlanmış oldu. Yeni projemiz ise metin haline getirilen osmanlıca eserlerin latin harflerine çevrilmesi projesidir. 18 ay sonunda diğer dillerde uygulanan çeviri Osmanlıca eserler içinde mümkün olacaktır." şeklinde konuştu.

KEBİKEÇ SEMİNERLERİ VIII: TÜRKİYE'DE BELEDİYE KÜTÜPHANELERİ

Kebikeç Seminerleri'nin sekizincisi "Türkiye'de Belediye Kütüphaneleri" başlığıyla 22 Kasım Perşembe günü MBB Hızır Bey Salonu'nda gerçekleştirildi.

Seminer kapsamında İBB Kütüphane ve Müzeler Müdürü Ramazan Minder, Türkiye'nin ilk belediye kütüphanesi olan Atatürk Kitaplığı'nı anlatırken, kuruluş aşamalarını, şahsi kitaplarını bağışlayan ilim ve bilim insanlarını da aktardı. Kütüphane bünyesinde yer alan kişisel arşivlerden, özel koleksiyonlara kadar halen Türkiye'nin en kapsamlı belediye kütüphanesi olduğuna da değindi.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kütüphaneler Şube Müdürü Erkan Küp ise Kayseri'nin bölgede yeni bir atılım yaptığını, kütüphanelere çok özel bir anlam yüklediğini ve yeni kütüphaneler yapıldığını aktardı. Personelin özellikle alan mezunu gençlerden seçilerek, kütüphanelerin hizmet kalitesini arttırdıklarını aktaran Küp, yenilikçi kütüphane hizmetleri veren

kütüphanelerinin fotoğraflarıyla katılımcıları bilgilendirdi.

Bursa Büyükşehir Belediyesinden Arzu Kuzgun ise Bursa Büyükşehir Belediyesinin uzun yıllardır kütüphane hizmeti verdiğini, yenilikçi hizmetlerle bu çalışmaların desteklendiğini aktardı. Belediyenin en büyük ve kapsamlı kütüphanesinin Şehir Kütüphanesi olduğunu ve yaklaşık bir buçuk yıldır restorasyonda olduğunu belirten Kuzgun, yakın zamanda restorasyonun biteceğini aktarırken, iç mekânının hazır olduğunu ve kullanıcıların açılışını merakla beklediklerini söyledi. Açılacak olan kütüphanenin yeni yüzüyle, yeni iç mekânıyla, ilgili görselleri sundu.

Seminere, belediyelerden katılımcıların yanı sıra; öğrenciler, Kültür ve Turizm Bakanlığında ve İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünden de personel ve yöneticilerin oluşturduğu 71 kişi katılım sağladı.

KEBİKEÇ SEMİNERLERİ IX: TÜRKİYE'DE ÇOCUK KÜTÜPHANELERİ

Marmara Belediyeler Birliğinin düzenlediği Kebikeç Seminerleri'nin dokuzuncusunda Türkiye'de Çocuk Kütüphaneleri konusu 27 Aralık 2018, Perşembe günü MBB Hızır Bey Çelebi Salonu'nda ele alındı.

Programda Marmara Üniversitesi Bilgi Belge Yönetimi bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Asiye Kakırman Yıldız, İzmir Bornova Halk Kütüphanesi Müdürü Asuman Nesibe Gök ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Çocuk Kütüphaneleri Koordinatörü Patricia Sınav sunumlarını gerçekleştirdiler.

Türkiye'deki çocuk kütüphaneleriyle ilgili genel bir çerçeve çizen Doç. Dr. Asiye Kakırman Yıldız, çocuk kütüphanelerinin gerekliliğini anlatırken ülkemizde çocuk kütüphaneleriyle ilgili neler yapılması gerektiğiyle ilgili bilgiler verdi.

İzmir Bornova Halk Kütüphanesi Müdürü Asuman Nesibe Gök ise aynı müdürlüğe bağlı olarak kurulan Mehmet Akif Ersoy Çocuk Kütüphanesinde gerçekleştirilen faaliyet ve et-

kinlikleri anlattı ve bazılarını da uygulamalı olarak göstererek örnek çalışmalar sundu.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Çocuk Kütüphaneleri Koordinatörü Patricia Sınav, Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin çocuk kütüphaneleriyle ilgili uygulamalarını aktardı. Özellikle son yıllarda yeni çocuk kütüphaneleri açan ve yenilerini açmak için de planlamalarını yapan belediyenin ülkemizdeki diğer belediyelere de örnek olacağını söyledi. Çocukların kütüphanelerde daha fazla zaman geçirebilmesi için ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını, bu sebeple, kütüphane mimarisinin tamamen çocuklara hitap ettiğini belirten Sınav, amaçlarının çocukların kütüphanelerde daha fazla zaman geçirmesi olduğunu söyledi.

Kebikeç Seminerlerinin dokuzuncusu, akademisyen, belediye çalışanları, Kültür ve Turizm Bakanlığı uzmanları ve öğrencilerin olduğu 120 kişilik bir katılımı gerçekleştirdi.

**KEBİKEÇ
SEMİNERLERİ**
-X-

**17 Ocak 2019,
Perşembe**

14.00

**Marmara Belediyeler Birliği
Hızır Bey Çelebi Salonu**

İrtibat

Burak ARLI
burak.arli@marmara.org.tr
+90 212 402 16 04

MARMARA
BELEDİYELER BİRLİĞİ

TÜRKİYE'DE ÖZEL KONU KÜTÜPHANELERİ

Özlem GÜRKAN

İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. Erol Üçer Müzik İleri Araştırma Merkezi Kütüphane Sorumlusu

Ertaç NEBİOĞLU

Koç Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Kütüphane Sorumlusu

